

«Ամերիարանկ» ՓԲԸ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ
2024թ. չորրորդ եռամսյակի համար**

Բովանդակություն

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն	4
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն	5
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն	6
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	7

**ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՄԱԽԱՐԿՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀԱՄԱԳԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԳՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
31 դեկտեմբեր 2024թ.**

Բանկի անվանումը՝ **ԱՄԵՐԻԱԲԱՆԿ ՓԲԸ**

Գտնվելու վայրը՝ ՀՀ, ք.Երևան, 0010, Վ. Սարգսյան 2, հեն՝ 56 11 11

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄ	Ծնթ.	01/01/2024- 31/12/2024	01/01/2024- 31/12/2024	01/10/2023- 31/12/2023	01/01/2023- 31/12/2023
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	4	38,173,081	136,794,320	30,583,544	109,840,205
Այլ տոկոսային եկամուտներ	4	2,012,282	6,795,841	1,426,661	4,925,871
Տոկոսային ծախսեր	4	(14,030,742)	(49,770,188)	(10,679,149)	(39,741,176)
ՉՈՒՏ ՏՈՎՈՍԱԿՆԵՐԻ ԵԿՎՍՈՒՏ		26,154,621	93,819,973	21,331,056	75,024,900
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ	5	6,332,867	20,416,066	5,039,613	16,967,408
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս	5	(1,453,333)	(3,957,101)	(917,910)	(3,200,818)
ՄԻՋՆՈՐԴԱՎՃԱՐՆԵՐԻ Ե ԱՅԼ ՎՃԱՐՆԵՐԻ ԳԾՈՎ ՉՈՒՏ ԵԿՎՍՈՒՏ		4,879,534	16,458,965	4,121,703	13,766,590
Չուտ օգուտ/(վնաս) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չսփվող ֆինանսական գործիքների գծով	6	(474,073)	273,779	(741,592)	1,770,265
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	7	7,774,027	23,729,562	7,718,827	22,562,849
Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չսփվող ներդրումային		56,897	258,605	81,074	122,951
Այլ գործառնական եկամուտներ	8	1,878,148	3,866,671	223,770	723,589
Այլ գործառնական ծախսեր	8	(2,465,539)	(9,024,631)	(2,613,453)	(7,901,143)
ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԵԿՎՍՈՒՏՆԵՐ		37,803,615	129,382,924	30,121,385	106,070,001
Չուտ արժեգրկումից կորուստներ ֆինանսական գործիքների գծով	9	165,603	(1,586,075)	(2,306,747)	(5,421,873)
Այլ արժեգրկում և պահուստներ	9	-	(18,752)	-	(29,467)
ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԵԿՎՍՈՒՏՆԵՐ ԱՐԺԵԶՐԿՄԱՆ ԿՈՐՈՒՄՆԵՐԻՑ ՀՆՏՈ		37,969,218	127,778,097	27,814,638	100,618,661
Աշխատակազմի գծով ծախսեր		(11,202,594)	(41,887,053)	(9,307,362)	(32,480,252)
Վարչական ծախսեր	10	(3,750,561)	(11,957,780)	(3,353,084)	(10,827,802)
ՇԱՀՈՒՅԹ ՄԻՆՉԸ ՇԱՀՈՒԹԱՀԱՐԿՈՎ ՀԱՐԿՈՒՄԸ		23,016,063	73,933,264	15,154,192	57,310,607
Շահութահարկի գծով ծախս	11	(4,607,145)	(13,903,928)	(3,420,985)	(11,258,774)
ՇԱՀՈՒՅԹ ԺԱՄԱՆԱԿԱՆ ԾՐՁԱՆԻ ՀԱՄԱՐ		18,408,918	60,029,336	11,733,207	46,051,833

ԱՅԼ ՀԱՄԱԳԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԳՅՈՒՆՔ ԺԱՄԱՆԱԿԱՆ ԾՐՁԱՆԻ ՀԱՄԱՐ ԱՌԱՆՑ ՇԱՀՈՒԹԱՀԱՐԿԻ					
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի շարժ		(224,179)	471,628	4,662	561,594
- իրական արժեքի գուտ փոփոխություն		(177,524)	683,684	71,143	662,414
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար		(46,655)	(212,056)	(66,481)	(100,820)
ԱՅԼ ՀԱՄԱԳԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԳՅՈՒՆՔ ԺԱՄԱՆԱԿԱՆ ԾՐՁԱՆԻ ՀԱՄԱՐ ԱՌԱՆՑ ՇԱՀՈՒԹԱՀԱՐԿԻ		(224,179)	471,628	4,662	561,594
ԸՆԴՀԱՆՈՒՄ ԸՆԴՈՒՄ ԸՆԴՈՒՄ ԸՆԴՈՒՄ ԸՆԴՈՒՄ		18,184,739	60,500,964	11,737,869	46,613,427

ՄԵԿ ԲԱԺԵՏՈՄՍԻՆ ԲԱԺԻՆ ԸՆԿՆՈՂ ՇԱՀՈՒՅԹ					
Բազային	26	-	512.49	-	393.33
Նորագված	26	-	512.49	-	393.33

Համախմբված հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝ 15.01.25թ.

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ-ԳԼԽԱՎՈՐ ՏՆՕՐԵՆ՝

ԱՐՏԱՆ ՀԱՆՏԱՅԱՆ

ԳԼԽԱՎՈՐ ՀԱՇՎԱԳԱՀԻ ՏԵՂԱԿԱԼ՝

ՄԱՐԿԱՆԻՅԱՆ

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱԾՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԴՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ
31 դեկտեմբեր 2024թ.

Բանկի անվանումը՝ **ԱՄԵՐԻԱԲԱՆԿ ՓԲԸ**
 Գտնվելու վայրը՝ ՀՀ, ք.Երևան, 0010, Վ. Մարգարյան 2, հեռ՝ 56 11 11

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄ	Ծնթ.	31/12/24	31/12/2023 (ստուգված)
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	12	198,947,225	133,193,708
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձույակտորներ		31,351	180,687
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	13	30,112,453	14,403,924
- Բանկի կողմից պահվող		26,271,864	14,403,924
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		3,840,589	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	13	19,457,310	24,500,236
- Բանկի կողմից պահվող		12,719,759	23,485,945
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		6,737,551	1,014,291
Անորոշիչացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	13	154,904,377	99,308,586
- Բանկի կողմից պահվող		116,758,955	82,622,277
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		38,145,422	16,686,309
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	14	85,290,615	89,965,598
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	15	28,760,592	15,527,603
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	16	1,309,937,917	984,746,562
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	17	20,211,084	15,506,305
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	18	10,977,803	11,580,789
Հետաձգված հարկային ակտիվ	11	1,995,618	2,028,346
Այլ ակտիվներ	19	21,881,495	18,638,873
Ընդամենը ակտիվներ		1,882,507,840	1,409,581,217
Պարտավորություններ			
Աձանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	13	487,082	57,674
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	20	68,619,504	54,602,822
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	25	45,064,852	17,170,201
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	21	1,122,212,988	907,749,557
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	22	163,153,204	118,069,175
Այլ փոխառություններ	23	135,933,377	34,473,780
Ստորադաս փոխառություններ	23	27,996,197	29,732,721
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	11	9,344,009	7,543,362
Փոխատվության հանձնառությունների գծով պահուստ		236,484	663,272
Վարձակալության գծով պարտավորություն	18	12,839,765	13,158,183
Այլ պարտավորություններ	24	40,332,079	30,573,135
Ընդամենը պարտավորություններ		1,626,219,541	1,213,793,882
Կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	26	54,466,380	54,466,380
Էմիսիոն եկամուտ		274,861	274,861
Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ		(439,945)	(911,573)
Չբաշխված շահույթ		201,987,003	141,957,667
Ընդամենը կապիտալ		256,288,299	195,787,335
Ընդամենը պարտավորություններ և կապիտալ		1,882,507,840	1,409,581,217

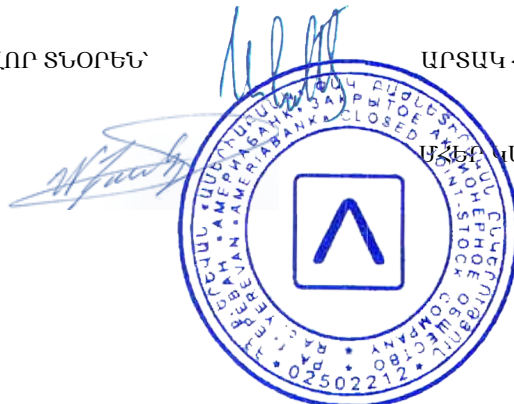
Համախմբված հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝ 15.01.25թ.

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ-ԳԼԽԱՎՈՐ ՏՆՕՐԵՆ՝

ԱՐՏԱԿ ՀԱՆԵՍՅԱՆ

ԳԼԽԱՎՈՐ ՀԱԾՎԱԳԱՀԻ ՏԵՂԱԿԱԼ՝

ՄՅԵՐ ԿԱՆԴԱԼՅԱՆ

ՄԻԶԱՆԿՅԱԼ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱԾՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
31 դեկտեմբեր 2024թ.

Բանկի անվանումը՝ **ԱՄԵՐԻԱԲԱՆԿ ՓԲԸ**
 Գտնվելու վայրը՝ ՀՀ, ք.Երևան, 0010, Վ. Սարգսյան 2, հեռ՝ 56 11 11

(հազար դրամ)

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական)					
Մնացորդը առ 01 հունվարի 2023թ.	54,414,765	204,113	(1,473,167)	118,905,834	172,051,545
Շահույթ ժամանակահատվածի համար	-	-	-	46,051,833	46,051,833
Ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ հետաձգված հարկից գուտ	-	-	561,594	-	561,594
Ընդամենը հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ եկամուտ	-	-	561,594	46,051,833	46,613,427
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	51,615	70,748	-	-	122,363
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	-	(23,000,000)	(23,000,000)
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	51,615	70,748	-	(23,000,000)	(22,877,637)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբեր 2023թ.	54,466,380	274,861	(911,573)	141,957,667	195,787,335
Ընթացիկ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական)					
Մնացորդը առ 01 հունվարի 2024թ.	54,466,380	274,861	(911,573)	141,957,667	195,787,335
Շահույթ ժամանակահատվածի համար	-	-	-	60,029,336	60,029,336
Ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ հետաձգված հարկից գուտ	-	-	471,628	-	471,628
Ընդամենը հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ եկամուտ	-	-	471,628	60,029,336	60,500,964
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	-	-	-	-	-
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	-	-	-
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	-	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբեր 2024թ.	54,466,380	274,861	(439,945)	201,987,003	256,288,299

Համախմբված հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝ 15.01.25թ.

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ-ԳԼԽԱՎՈՐ ՏՆՕՐԵՆ՝

ԱՐՏԱԿ ՀԱՆԵՍՅԱՆ

ԳԼԽԱՎՈՐ ՀԱԾՎԱԴԱՀԻ ՏԵՂԱԿԱԼ՝

ԹՎԵՐ ԿԱՆԴԱԼՅԱՆ

**ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՄԱԿԱՄԱՐՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
31 դեկտեմբեր 2024թ.**

Բանկի անվանումը՝ **ԱՄԵՐԻԱԲԱՆԿ ՓԲԸ**
Գտնվելու վայրը՝ ՀՀ, ք.Երևան, 0010, Վ. Սարգսյան 2, հեռ՝ 56 11 11

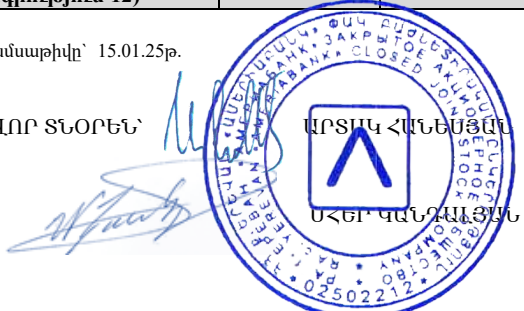
(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	01/01/2024- 31/12/2024	01/01/2023- 31/12/2023
Գրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից	x	x
Ստացված տոկոսներ	142,734,218	113,663,962
Վճարված տոկոսներ	(47,477,944)	(38,159,996)
Ստացված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	20,416,066	16,967,408
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	(3,957,101)	(3,200,818)
Չուտ մուտքեր շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից	1,371,562	509,894
Չուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից	23,664,321	24,168,686
Այլ գործառնական վճարումներ	(5,157,960)	(7,177,554)
Աշխատավարձ և այլ վճարումներ աշխատակիցներին	(35,556,396)	(31,772,333)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ	(6,788,827)	(6,549,944)
Գործառնական ակտիվների (ավելացում)/նվազում		
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	(15,598,131)	(2,309,504)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	3,206,079	1,943,412
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դերժխտորական պարտքեր	(13,485,214)	31,507,079
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(341,253,250)	(236,903,435)
Այլ ակտիվներ	(3,387,938)	(7,410,339)
Գործառնական պարտավորությունների ավելացում/(նվազում)		
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	(725,338)	204,228
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	15,554,818	(4,844,751)
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	27,775,465	13,036,959
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	231,249,111	107,112,819
Այլ պարտավորություններ	3,605,914	3,094,696
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ՝ մինչև շահութահարկի վճարումը	(3,810,545)	(26,119,531)
Վճարված շահութահարկ	(12,173,885)	(14,698,879)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/(օգտագործված) դրամական հոսքեր	(15,984,430)	(40,818,410)
Գրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	x	x
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	(9,013,580)	(7,049,549)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	5,581,251	33,979,434
Ամբողջագրված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	(57,868,657)	56,723,503
Ներդրումային գործունեության համար (օգտագործված)/ստացված դրամական հոսքեր	(61,300,986)	83,653,388
Գրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	x	x
Վարձակալություն և գծով պարտավորությունների մարում	(2,436,963)	(2,112,180)
Վճարված շահարժեքներ	-	(23,000,000)
Մուտքեր բաժնետիրական կապիտալի թողարկումից	104,074,030	(24,610,656)
Չուտ մուտքեր այլ փոխառություններից	47,269,166	23,277,280
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	148,906,232	(26,323,193)
Ֆինանսական գործունեությունից ստացված / ֆինանսական գործունեության համար (օգտագործված) դրամական հոսքեր	148,906,232	(26,323,193)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(6,016,740)	3,223,970
Արժեզրկման պահուստում փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	105	(2,383)
Գրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ ավելացում	65,604,181	19,733,372
Գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում (Օտարագրություն 12)	133,374,395	113,641,023
Գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջում (Օտարագրություն 12)	198,978,576	133,374,395

Համախմբված հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝ 15.01.25թ.

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ-ԳԼԽԱՎՈՐ ՏՆՕՐԵՆ՝

ԳԼԽԱՎՈՐ ՀԱՇՎԱԴՊՀԻ ՏԵՂԱԿԱԼ՝

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ն (նախկին «Հայներարտբանկ» ՓԲԸ) (Բանկ) հիմնադրվել է 1992թ. դեկտեմբերի 8-ին՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն: 2007թ-ին Բանկը ձեռք բերեց «Թի-Դի-Էլ Հոլդինգս Լիմիթիդ» ընկերությունը՝ գնելով Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 96.15%-ը: 2011թ. ընթացքում «Թի-Դի-Էլ Հոլդինգս Լիմիթիդ» ընկերությունը վերանվանվեց «Ամերիա Գրուպ» (Սի-Ուայ): 2013թ-ին «Ամերիա Գրուպ» (Սի-Ուայ) Լիմիթիդ ձեռք բերեց Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 100%-ը:

2015-2020թթ. «Ամերիա Գրուպ» (Սի-Ուայ) վաճառեց իր բաժնետոմսերի մի մասը Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկին (ՎՋԵԲ), Ասիական զարգացման բանկին (ԱՉԲ), «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերությանը և «Աֆեյան հիմնադրամ Հայաստանի համար» Ինկ.: 2020թ. հուլիսի 14-ին «Ամերիա Գրուպ» (Սի-Ուայ) վերանվանվեց «Իմաստ Գրուպ» (Սի-Ուայ):

2021թ. մարտի 9-ին «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերությունն ամբողջությամբ ձեռք բերեց Բանկի կողմից լրացուցիչ թողարկված 125 բաժնետոմսերը 320,000 դրամ անվանական արժեքով՝ 867,339 դրամով մեկ բաժնետոմսի համար:

2021թ. ապրիլի 29-ին Բանկի Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը հաստատեց բաժնետիրական կապիտալի համալրումը՝ բաժնետիրական կապիտալ փոխանցելով 16,891 միլիոն դրամի չափով Էմիսիոն եկամուտ: Այս գործարքից հետո 1 բաժնետոմսի անվանական արժեքը 320,000 դրամից ավելացավ 465,000 դրամի:

2022թ. ապրիլի 25-ին և 2023թ. հունիսի 19-ին «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերությունն ամբողջությամբ ձեռք բերեց Բանկի լրացուցիչ թողարկված 62 բաժնետոմսերը 465,000 դրամ անվանական արժեքով՝ համապատասխանաբար 938,987 դրամով և 1,102,363 դրամով մեկ բաժնետոմսի համար:

2024 թվականի ապրիլի 3-ին «Բենք օֆ Ջորջիա Գրուպի ՓիԷլՄԻ» և «ՋիԷսՄի Բենք օֆ Ջորջիա» ընկերությունները ձեռք բերեցին Բանկի բաժնետոմսերի 90%-ը:

Ստորև ներկայացված է Բանկի բաժնետերերի կազմը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	31/12/2024	31/12/2023
«Բենք օֆ Ջորջիա Գրուպի ՓիԷլՄԻ» ընկերություն	60.00%	-
«ՋիԷսՄի Բենք օֆ Ջորջիա» ընկերություն	30.0%	-
Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկ (ՎՋԵԲ)	10.00%	17.72%
«Իմաստ Գրուպ» (Սի-Ուայ)	-	48.82%
Ասիական զարգացման բանկ (ԱՉԲ)	-	13.91%
«Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ»	-	12.05%
«Աֆեյան հիմնադրամ Հայաստանի համար» Ինկ.	-	7.5%
	100.00%	100.00%

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի վերջնական հսկող կողմը հանդիսանում է «Բենք օֆ Ջորջիա Գրուպի ՓիԷլՄԻ» ընկերությունը: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի ունեցել վերջնական հսկող կողմ:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի և երաշխավորությունների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների, ինչպես նաև արժեթղթերով և արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և Հայաստանի Հանրապետության ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական համակարգի անդամ է: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանում:

Բանկն ունի 25 մասնանյութ (2023թ-ին՝ 26 մասնանյութ), որոնց միջոցով իրականացնում է իր գործունեությունը Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանկի գլխամասային գրասենյակի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյան փ. 2:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի աշխատակիցների թիվը կազմել է 2,036 (2023թ-ին՝ 1,812):

2023 թվականի ապրիլի 21-ի և 2023 թվականի ապրիլի 28-ին համապատասխանաբար Բանկի կողմից հիմնադրվեցին «Ինվիա» ՓԲԸ-ն և «Դիննո» ՓԲԸ-ն ՀՀ օրենսդրության համապատասխան: Ընկերությունների միակ սեփականատերը հանդիսանում է Բանկը: Ընկերությունների հիմնական գործունեություն են համարվում իրավախորհրդատվական և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ծառայությունների մատուցումը: Ընկերությունները հանդիսանում են Բանկի դուստ ընկերություններ (միասին՝ «Խումբ») և նրանց ֆինանսական տվյալները ներառվել են այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 31-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Խումբն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Խմբի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որին բնորոշ է զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ և միտված են բարելավման վերջին տարիների ընթացքում:

Հայաստանի տնտեսությունն վերջին տարիներին հաջողությամբ հաղթահարել է համաշխարհային տնտեսական ցնցումները և արձանագրել նշանակալի մակրոտնտեսական արդյունքներ: Սա հիմնականում պայմանավորված է եղել 2022-2023 թթ. մի շարք ընկերությունների տեղափոխությամբ դեպի Հայաստան, ինչպես նաև դրամական փոխանցումների զգալի ավելացմամբ: 2024 թվականին տնտեսական ակտիվության բարձր մակարդակը, մասնավորապես արտաքին առևտրի շրջանառության արագ տեմպերը, շարունակեցին նպաստել այդ աճին: Այս բոլոր գործոնների հիման վրա կանխատեսվում է, որ 2024 թվականի արդյունքներով ՀՆԱ-ի աճը կկազմի 5.5%-6% (2023 թվականին՝ 8.3% աճ): Մի շարք միջազգային ֆինանսական կառույցների ուսումնասիրությունների համաձայն՝ տնտեսության հետագա աճը կշարունակվի, թեպետ կարող է փոքր ինչ դանդաղել: Կառավարության 2021-2026թթ. տնտեսական ծրագիրը նպատակ ունի խթանել արտահանմանը միտված և ներդրումների վրա հիմնված աճի մոդելը լայնածավալ բարեփոխումների միջոցով:

«Standard & Poor's» վարկանիշային գործակալությունը 2024թ. օգոստոսի 23-ին վերահաստատել է Հայաստանին շնորհված BB- վարկանիշը՝ կայուն հեռանկարով: «Fitch» վարկանիշային գործակալությունը 2024թ. հուլիսի 26-ին վերահաստատել է Հայաստանին շնորհված BB- վարկանիշը՝ կայուն հեռանկարով:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Խմբի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության դեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել դեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության հավաստում

Ներկայացված համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ՖՀՄՍ հաշվապահական ստանդարտների (ՖՀՄՍ հաշվապահական ստանդարտներ) համաձայն:

(բ) Զափման հիմունքներ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Խմբի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Խմբի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: 2024թ. և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն էին համապատասխանաբար 396.56 դրամ և 404.79 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար և 413.89 դրամ և 447.90 դրամ 1 եվրոյի համար:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՄ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտների պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունից պահանջվում է կատարել մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսերի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն են ունեցել համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական ակտիվների դասակարգում. այն բիզնես մոդելի գնահատում, որի շրջանակում պահվում են ակտիվները, և գնահատում, արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 3(ե)(i),
- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի ան սկզբնական ճանաչումից ի վեր:

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում ամկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական գործիքների արժեզրկում. ընտրել մոդել ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելու համար, որոշել ելակետային տվյալներն ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելի համար, այդ թվում՝ ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը – Ծանոթագրություն 27(գ),
- ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատում – Ծանոթագրություն 32:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի փոփոխություններ

Խումբը վաղաժամ չի կիրառել հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած որևէ նոր ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս:

Տեղեկատվություն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասերի վերաբերյալ

Խումբը կիրառում է «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտումը» («ՀՄՍ 1-ի և ՖՀՄՍ վերաբերյալ գործնական առաջարկներ 2-ի փոփոխություններ») 2023թ. հունվարի 1-ից: Թեև փոփոխությունները չեն հանգեցրել որևէ փոփոխության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում, դրանք ազդեցություն են ունեցել համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ տեղեկատվության վրա:

Փոփոխությունները պահանջում են բացահայտել հաշվապահական հաշվառման «էական», այլ ոչ «նյութական» մասերը: Փոփոխությունները ներառում են նաև ուղեցույց հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտման հետ կապված էականության հասկացության կիրառման վերաբերյալ՝ օգնելով կազմակերպություններին տրամադրել կազմակերպությանը հատուկ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ օգտակար տեղեկատվություն, որն անհրաժեշտ է օգտագործողներին ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված այլ տեղեկատվությունը հասկանալու համար:

Ղեկավարությունը վերանայել է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և թարմացրել է Ծանոթագրություն 3-ում՝ «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասեր» (2022թ-ին՝ «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր») բացահայտված որոշակի տեղեկատվությունը՝ փոփոխություններին համապատասխան:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասեր

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր տարիների համար և Խմբի անդամ ընկերությունների կողմից:

(ա) Արտարժույթով գործառնություններ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են Խմբի ֆունկցիոնալ արժույթի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ կորուստն իրենից ներկայացնում է տարբերությունը տարվա սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, տարվա համար արդյունավետ տոկոսադրույթով հաշվարկված տոկոսների և վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու տարվա վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված արտարժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված փոխարժեքային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդներն, այդ թվում՝ ՀՀ դրամով արտահայտված պարտադիր պահուստը և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

(գ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը գեղչում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Խումբը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լողացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու համար: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է նաև իրական արժեքի հեջի ճշգրտումներն արտացոլելու համար այն ամսաթվի դրությամբ, երբ սկսվում է համապատասխան ճշգրտման ամորտիզացիայի հաշվարկը:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv) կետում:

Ներկայացում

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված այլ տոկոսային եկամուտը ներառում է իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ոչ ածանցյալ պարտքային ֆինանսական գործիքների և ֆինանսական վարձակալություններում գուտ ներդրումների գծով տոկոսային եկամուտը:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 3 (զ)):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ներդրումների կառավարման վճարները, վաճառքների գծով միջնորդավճարները, տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարները և վարկի սինդիկացման միջնորդավճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՄ 9-ի և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՄ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Խումբը նախ կիրառում է ՖՀՄՄ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՄ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՄ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք առաջանում են հաճախորդների հետ իրականացված փաստացի գործարքներից: Ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են եկամտի առաջացմանը և չեն բխում հաճախորդների հետ իրականացված փաստացի գործարքներից, Խումբը դասակարգում է որպես այլ գործառնական ծախսեր: Մնացած բոլոր ծախսերը դասակարգվում են որպես ընդհանուր վարչական ծախսեր:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

i. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ և ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները.

- արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և կորուստներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չպահվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Խումբը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Ծահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահաբաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Խումբը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Խումբը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, տոկոսային եկամտաբերության որոշակի մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Խմբի ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Խմբի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Խումբը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Խումբը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Խմբի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և

- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Խումբն ունի հաստատուն տոկոսադրույքով երկարաժամկետ վարկերի պորտֆել, որոնց հետ կապված հնարավորություն ունի վերանայել տոկոսադրույքը << ԿԲ-ի կողմից սահմանված հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխության դեպքում: Վարկառուն հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի: Խումբը որոշել է, որ այս վարկերի պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, քանի որ այս հնարավորությունից օգտվելու դեպքում տոկոսադրույքն այնպես է փոփոխվում, որ դառնում է փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի համար հատուցում: Փոխարենը, Խումբն այս վարկերը դիտարկում է որպես ըստ իրենց էության լողացող տոկոսադրույքով վարկեր (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (iii)):

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խումբը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների, դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

ii. Ապահանջում

Ֆինանսական ակտիվներ

Խումբն ապահանջում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Խումբը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապահանջելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապահանջված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորդված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապահանջման ժամանակ: Ապահանջման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Խմբի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Խումբն իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապահանջվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխատվությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Խումբը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Խումբը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Խումբը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

iii. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների վերափոխում

Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում

Երբ ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում փոխվում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքը, Խումբը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումը պահանջում է պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություն, եթե բավարարվում են հետևյալ պայմանները.

- փոփոխությունն անհրաժեշտ է որպես բարեփոխման ուղղակի հետևանք և
- պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու նոր հիմքը տնտեսապես համարժեք է նախորդ հիմքին, այսինքն՝ անմիջապես նախքան փոփոխությունը գործող հիմքին:

Եթե ի յուրմե ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխությունների կատարվում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության այլ փոփոխություններ, Խումբը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Այնուհետև Խումբը լրացուցիչ փոփոխությունների նկատմամբ կիրառում է պայմանների փոփոխման հաշվառմանը վերաբերող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության դրույթները:

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերափոխվում են, Խումբը գնահատում է, արդյոք վերափոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի վերափոխում»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները: Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապաճանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի վերափոխումը չի դիտարկվում որպես վերափոխում, եթե բխում է գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Խմբի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Խումբն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Խումբն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են վերափոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Խումբը գնահատում է վերափոխման նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ,

քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խումբը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապահանջման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Խումբը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը:

Եթե դրամական հոսքերի վերափոխումը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն վերափոխման նպատակն է առավելագույն չափով վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Խումբը մտադիր է այնպես վերափոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրս գրվի նախքան վերափոխումը կատարելը (տես ստորև ներկայացված դուրսգրման քաղաքականությունը): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապահանջման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Խումբն իրականացնում է նաև որակական գնահատում՝ վերափոխման նշանակալի լինելը գնահատելու համար:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի վերափոխումը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապահանջմանը, Խումբը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես վերափոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լոդացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Վերափոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման վերափոխումն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Խումբը հաշվառում է տոկոսադրույքի վերափոխումը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լոդացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերափոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ վերափոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում վերափոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և վերափոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր վերափոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Խումբն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական

գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Խումբը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները գուտ ստացված վճարներով և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության վերափոխումը չի բավարարում ապահանջման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, զեղչելով վերափոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները վերափոխման պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

iv. Արժեզրկում

Տես նաև Ծանոթագրություն 27 (գ):

Խումբը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- գուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալություններում,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- փոխաստվության հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Խումբը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և
- այլ ֆինանսական գործիքներ (բացառությամբ ֆինանսական վարձակալություններում գուտ ներդրումների), որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի աճել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես Ծանոթագրություն 27 (գ)):

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտագանգման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստները, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտագանգման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական

ճանաչումից ի վեր, բայց ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված չեն) և 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված են):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ*՝ որպես բոլոր դրամական պակասորդների ներկա արժեք (դրամական պակասորդը պայմանագրին համապատասխան Խմբին հասանելիք դրամական հոսքերի և Խմբի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ*՝ որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *օգտագործված փոխաստվության հանձնառություններ*՝ որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վճարման Խմբին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Խումբն ակնկալում է ստանալ,
- *ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*՝ որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք փոխհատուցում են տիրապետողին կրած պարտքային կորուստը՝ հանած այն գումարները, որոնք Խումբն ակնկալում է հետ ստանալ:

Տես նաև Ծանոթագրություն 27 (գ):

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասորդի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 27 (գ)):
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապաճանաչման ժամանակ: Այդ գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասորդի հաշվարկում, որը գեղչվում է ապաճանաչման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Խումբը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները և զուտ ներդրումները ֆինանսական վարձակալություններում պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունեցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցումը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Խմբի կողմից վարկի կամ փոխաստվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Խումբն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,

- հավանականությունը, որ փոխառուն կանանկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, ֆիզիկական անձանց տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Խումբը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- Վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- Վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- Պարտքի պայմանների վերանայման հավանականությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- Գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Դա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- *ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ*՝ որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- *փոխատվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*՝ սովորաբար որպես պահուստ,
- *երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Խումբը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին*՝ Խումբը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և
- *իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ*՝ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Խումբը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ/պարտքերի գանձման միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների փոխհատուցման Խմբի ընթացակարգերի հետ համապատասխանությունն ապահովելու համար:

Ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մաս չհանդիսացող ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Խումբը գնահատում է, արդյոք ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, որը հաշվառվում է որպես այդ գործիքի բաղադրիչ, թե առանձին հաշվառվող պայմանագիր: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խումբը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- արդյոք երաշխավորությունը նախատեսված է պարտքային գործիքի պայմանագրի պայմաններով,
- արդյոք երաշխավորությունը պահանջվում է պարտքային գործիքի պայմանագիրը կարգավորող օրենքներով և կանոնակարգերով,
- արդյոք երաշխավորության պայմանագիրը կնքվել է պարտքային գործիքի պայմանագրի հետ նույն ժամանակ և հաշվի առնելով վերջինիս պայմանները և
- արդյոք երաշխավորությունը տրամադրվել է փոխառուի մայր կազմակերպության կամ փոխառուի խմբի անդամ հանդիսացող որևէ այլ կազմակերպության կողմից:

Եթե Խումբը որոշում է, որ փոխառությունը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման հետ կապված վճարվելիք ցանկացած հավելավճար հաշվառվում է որպես այդ ակտիվի ձեռքբերման գործարքի գծով ծախսում: Պարտքային գործիքի իրական արժեքը և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Խումբը հաշվի է առնում երաշխավորությամբ ապահովվող պաշտպանության ազդեցությունը:

Եթե Խումբը որոշում է, որ փոխառությունը չի հանդիսանում պարտքային գործիքի անբաժանելի տարր, ապա այն ճանաչում է ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է երաշխավորության հավելավճարի գծով կանխավճար, և պարտքային կորուստների դիմաց փոխհատուցում ստանալու իրավունք: Կանխավճարի տեսքով վճարված հավելավճարի գծով ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը, որի համար ստացվել է երաշխավորությունը, ոչ պարտքային առումով արժեզրկված է և ոչ էլ ենթարկվել է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի երաշխավորությունը ստանալու պահին: Այս ակտիվները ճանաչվում են «այլ ակտիվներ» հոդվածի կազմում: Խումբը փոխհատուցման իրավունքի գծով օգուտները կամ կորուստները ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում՝ «պարտքային ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում:

(զ) Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ» հոդվածը ներառում է.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերը, ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքերը և ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքերը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- գուտ ներդրումները ֆինանսական վարձակալությունում:

(է) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր և ստորադաս պարտավորություններ

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և ստորադաս պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խումբը պարտավորությունները նախորոշում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

(ը) Ֆինանսական երաշխավորություններ և փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Խմբից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի

դեբիտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ նշվածներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv)) և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՖՀՄՍ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը:

Խումբը չունի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող փոխատվության հանձնառություններ:

Այլ փոխատվության հանձնառությունների համար Խումբը ճանաչում է կորստի պահուստ (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv)) ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են պահուստների կազմում:

(թ) Հետզման և հակադարձ հետզման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետզման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով կրեդիտորական պարտքերի կազմում: Վաճառքի և հետզման գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետզման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ժ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները, ներառյալ հարկերը, ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Ծահաբաժիններ

Ծահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Խմբի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(ի) Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ

Խումբը ներկայացնում է մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային և նուրագված շահույթի վերաբերյալ սովորյալ իր սովորական բաժնետոմսերի համար: Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվում է Խմբի սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող շահույթը կամ վնասը բաժանելով այդ տարվա ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվին՝ ճշգրտված Խմբին պատկանող իր սեփական բաժնետոմսերի թվով: Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նուրագված շահույթը որոշվում է ճշգրտելով Խմբի սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող շահույթը կամ վնասը և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը՝ ճշգրտված Խմբին պատկանող իր սեփական բաժնետոմսերի թվով՝ բոլոր նուրագնող պոտենցիալ սովորական բաժնետոմսերի ազդեցությունը հաշվի առնելու համար, որոնք իրենցից ներկայացնում են աշխատակիցներին տրամադրված փոխարկելի պարտատոմսերը և բաժնետոմսերի օպցիոնները:

(լ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հողվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային գեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Խումբն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Խմբի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այնևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Խումբն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Խումբը հաշվետու տարվա վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

(խ) Համախմբման հիմունքներ

(i) Դուստր ընկերություններ

Դուստր ընկերությունները Խմբի կողմից հսկվող ընկերություններ են: Խումբը հսկողություն ունի ընկերության նկատմամբ, երբ այդ կազմակերպությունում իր ներգրավվածության արդյունքում այն ունի փոփոխական հատույցների իրավունք կամ թիսկին ենթարկվածություն և ընկերության նկատմամբ իր իշխանության միջոցով այդ հատույցների վրա ազդելու կարողություն: Դուստր ընկերությունների ֆինանսական հաշվետվությունները ներառվում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում՝ հսկողությունը սկսելու պահից մինչև հսկողության դադարեցումը:

(ii) Համախմբման ընթացքում բացառվող գործառնություններ

Ներխմբային հաշվարկների մնացորդները և գործարքները, ինչպես նաև ներխմբային գործարքներից առաջացող ցանկացած չիրացված եկամուտները և ծախսերը բացառվում են:

(կ) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներ և հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների փոփոխություններ գործում են 2024թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան տարիների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների և փոփոխությունների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Խումբը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված հաշվապահական հաշվառման ստանդարտները:

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- Պարտավորությունների դասակարգում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ դասերի և կովենանտներ ունեցող ոչ ընթացիկ պարտավորություններ (<<ՄՄ 1- փոփոխություններ)
- Մատակարարների ֆինանսավորման պայմանավորվածություններ (<<ՄՄ 7-ի և ՖՀՄՄ 7-ի փոփոխություններ)
- Վարձակալության գծով պարտավորությունը վաճառքի և հետագայում վարձակալություն գործարքների դեպքում (ՖՀՄՄ 16-ի փոփոխություններ)
- Փոխանակման հնարավորության բացակայություն (<<ՄՄ 21-ի փոփոխություններ)

4 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	01/10/2024/ 31/12/2024	01/01/2024/ 31/12/2024	01/10/2023/ 31/12/2023	01/01/2023/ 31/12/2023
	հազ. Դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ				
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	34,079,497	118,941,125	26,440,586	91,668,761
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	2,555,724	10,510,865	2,138,725	10,138,779
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	527,265	2,114,923	491,975	2,096,458
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	342,646	1,971,135	556,873	2,015,845
Փակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	156,031	987,762	287,094	978,263
Այլ դեբիտորական գծով դեբիտորական պարտքեր	3,972	34,539	22,845	146,846
Այլ	15,025	74,051	19,509	52,987
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	37,680,160	134,634,400	29,957,607	107,097,939

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	492,921	2,159,920	625,937	2,742,266
Ընդամենը արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	38,173,081	136,794,320	30,583,544	109,840,205

Այլ տոկոսային եկամուտ

Ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքեր	1,483,842	5,353,794	1,082,646	3,459,975
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	527,877	1,439,748	340,690	1,370,188
Աձանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	563	2,299	3,325	95,708
Ընդամենը այլ տոկոսային եկամուտ	2,012,282	6,795,841	1,426,661	4,925,871
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	40,185,363	143,590,161	32,010,205	114,766,076

Տոկոսային ծախս

Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	8,244,413	29,705,362	6,941,453	23,979,927
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	2,609,566	8,918,961	1,544,370	5,611,828
Այլ փոխառություններ և ստորադաս փոխառություններ	970,419	4,027,282	1,173,896	5,592,123
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,125,958	3,116,521	573,374	2,654,886
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	661,254	2,381,625	80,811	407,315
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	343,531	1,394,083	328,852	1,297,819
Ակրեդիտիվների և տրամադրված երաշխավորությունների գծով կրեդիտորական պարտքեր	75,004	225,757	36,393	197,278
Այլ	597	597	-	-
Ընդամենը տոկոսային ծախս	14,030,742	49,770,188	10,679,149	39,741,176
Չուտ տոկոսային եկամուտ	26,154,621	93,819,973	21,331,056	75,024,900

5 Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով զուտ եկամուտ

	01/10/2024/ 31/12/2024	01/01/2024/ 31/12/2024	01/10/2023/ 31/12/2023	01/01/2023/ 31/12/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ				
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	3,778,935	11,663,342	2,592,910	9,355,195
Դրամական փոխանցումներ	909,633	3,272,987	1,184,164	3,625,441
Կանխիկացման, հաշիվների և հեռավար համակարգի սպասարկման ծառայություններ	489,844	1,947,445	486,296	1,909,068
Երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների տրամադրում	509,316	1,868,340	377,280	1,142,720
Բրոքերային ծառայություններ և անդերրայթինգ	325,903	1,027,800	301,814	568,977
Վճարահաշվարկային գործառնություններ	83,705	309,713	80,369	285,264
Այլ	235,531	326,439	16,780	80,743
Ընդամենը միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ	6,332,867	20,416,066	5,039,613	16,967,408

Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս				
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	1,260,604	3,393,861	735,610	2,542,274
Դրամական փոխանցումներ	139,444	417,532	130,852	460,047
Երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների ստացում	5,301	11,505	6,173	33,119
ՀՀ ԿԲ-ի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների հետ կանխիկ և անկանխիկ գործառնություններ	32,365	87,903	36,083	117,199
Այլ	15,619	46,300	9,192	48,179
Ընդամենը միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս	1,453,333	3,957,101	917,910	3,200,818
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով գուտ եկամուտ	4,879,534	16,458,965	4,121,703	13,766,590

6 Չուտ օգուտ/(վնաս) իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով

	01/10/2024/ 31/12/2024 հազ. դրամ	01/01/2024/ 31/12/2024 հազ. դրամ	01/10/2023/ 31/12/2023 հազ. դրամ	01/01/2023/ 31/12/2023 հազ. դրամ
Չուտ (վնաս)/օգուտ արժույթային և տոկոսադրույքային աճանցյալ գործիքների գծով	(475,079)	(73,214)	(992,415)	997,588
Չուտ օգուտ իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով	1,006	346,993	250,823	772,677
	(474,073)	273,779	(741,592)	1,770,265

7 Չուտ օգուտ/(վնաս) փոխարժեքային տարբերություններից

	01/10/2024/ 31/12/2024 հազ. դրամ	01/01/2024/ 31/12/2024 հազ. դրամ	01/10/2023/ 31/12/2023 հազ. դրամ	01/01/2023/ 31/12/2023 հազ. դրամ
Չուտ օգուտ սփռթ գործարքներից	7,427,907	23,664,321	7,437,558	24,168,686
Չուտ օգուտ/(վնաս) ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	346,120	65,241	281,269	(1,605,837)
	7,774,027	23,729,562	7,718,827	22,562,849

8 Այլ գործառնական եկամուտներ/ծախսեր

	01/10/2024/ 31/12/2024 հազ. դրամ	01/01/2024/ 31/12/2024 հազ. դրամ	01/10/2023/ 31/12/2023 հազ. դրամ	01/01/2023/ 31/12/2023 հազ. դրամ
Այլ գործառնական եկամուտ				
Եկամուտ խորհրդատվական ծառայություններից	1,577,803	3,023,508	24,054	96,021
Եկամուտ դատական գործերի համար ստացված հատուցումներից	22,480	142,609	60,429	70,117
Եկամուտ սպահովագրական գործակալությունից	41,859	192,049	34,361	157,429
Եկամուտ տեղեկանքների տրամադրումից և այլ ծառայություններից	26,210	117,522	17,960	66,752
Եկամուտ պահատուփերից	26,958	103,486	27,559	100,958
Եկամուտ վճարային տերմինայիններից	12,923	36,944	23,306	34,484
Չուտ եկամուտ առգրավված ակտիվների վաճառքից	79,957	99,202	7,024	128,557
Եկամուտ սպահովագրական փոխհատուցումներից	408	24,525	18,985	21,393
Այլ	89,550	126,826	10,092	47,878

Ընդամենը այլ գործառնական եկամուտ	1,878,148	3,866,671	223,770	723,589
	01/10/2024/ 31/12/2024	01/01/2024/ 31/12/2024	01/10/2023/ 31/12/2023	01/01/2023/ 31/12/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Այլ գործառնական ծախսեր				
Վճարային համակարգերի գծով ծախսեր	848,090	3,653,253	910,963	3,273,404
Ծրագրային ապահովման սպասարկում	483,144	1,658,099	369,621	1,082,065
Երաշխիքային վճարներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական հիմնադրամին	355,509	1,364,300	382,040	1,249,750
Գրավի գրանցման ծախսեր	176,125	568,076	115,694	368,554
Բրոքերային ծառայությունների վճարներ	49,386	168,587	32,782	122,414
Վարկային ռեզիստիի գծով ծախսեր	38,503	150,830	27,815	127,824
Բանկումատների սպասարկման ծախսեր	37,671	144,635	33,304	124,878
Փոստային ծառայությունների վճար	39,280	138,052	43,532	157,461
Ինկասացիա	33,303	125,741	33,530	120,638
Բաժանորդային վճար	535	57,596	9,281	100,678
Ֆինանսական համակարգի հաշտարար	35,762	123,525	31,579	106,189
Պահառուական ծառայություններ	25,667	102,322	32,985	111,352
Վճարված տույժեր և տուգանքներ	30,215	88,465	22,520	89,687
Այլ	312,349	681,150	567,807	866,249
Ընդամենը այլ գործառնական ծախսեր	2,465,539	9,024,631	2,613,453	7,901,143

9 Չուտ արժեզրկումից կորուստներ ֆինանսական գործիքների գծով

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի ավարտված տարվա համար շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում գրանցված ֆինանսական գործիքների գծով արժեզրկումից կորուստները:

հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	105	-	-	105
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(13,697)	-	-	(13,697)
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	752,536	(979,506)	2,713,482	2,486,512
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	(202,181)	-	(118,856)	(321,037)
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	(20,307)	-	-	(20,307)
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	(5,996)	-	-	(5,996)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	14,616	-	-	14,616
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	(29,334)	-	-	(29,334)
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	(55,280)	496	(43,216)	(98,000)
Փոխատվության հանձնառություններ	(425,767)	1,494	(2,514)	(426,787)
Ընդամենը ծախս պարտքային կորուստների գծով	14,695	(977,516)	2,548,896	1,586,075

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի ավարտված ժամանակահատվածի համար շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում գրանցված ֆինանսական գործիքների գծով արժեզրկումից

Կորուստները:

հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(2,383)	-	-	(2,383)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	17,418	-	-	17,418
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	668,042	603,396	3,817,972	5,089,410
Ֆինանսական վարձակալության գծով դերքիտորական պարտքեր	156,723	(8,152)	(123,598)	24,973
Ֆակտորինգի գծով դերքիտորական պարտքեր	11,904	-	-	11,904
Ակրեդիտիվների գծով դերքիտորական պարտքեր	(10,486)	-	-	(10,486)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրում մային արժեթղթեր	(113,117)	-	-	(113,117)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրում մային արժեթղթեր	45,289	-	-	45,289
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	47,069	345	(48,544)	(1,130)
Փոխատվության հանձնառություններ	359,359	(1,868)	2,504	359,995
Ընդամենը ծախս պարտքային կորուստների գծով	1,179,818	593,721	3,648,334	5,421,873

10 Վարչական ծախսեր

	01/10/2024/ 31/12/2024	01/01/2024/ 31/12/2024	01/10/2023/ 31/12/2023	01/01/2023/ 31/12/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	1,394,572	5,168,953	1,110,066	4,277,858
Գովազդ և շուկայավարում	661,065	1,428,927	279,083	1,148,696
Անձնակազմի վերապատրաստման և այլ ծախսեր	240,988	800,359	308,423	1,070,497
Մասնագիտական ծառայություններ	372,941	853,250	514,159	1,194,474
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	158,756	701,828	261,987	685,405
Վարձակալության գծով այլ ծախսեր	133,894	481,426	80,418	285,905
Զփոխհատուցվող հարկեր վարձակալության պայմանագրերի գծով	104,996	435,602	88,725	363,184
Անվտանգության ծառայություն	102,837	389,495	95,019	334,924
Բարեգործություն և հովանավորություն	239,907	336,535	226,259	264,508
Գործուղումների և ներկայացուցչական ծախսեր	90,992	315,443	90,770	213,473
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	60,464	242,090	98,924	243,724
Էլեկտրականության և կոմունալ ծախսեր	41,132	179,359	33,768	141,868
Վարկերի վերադարձման գծով ծախսեր	31,645	105,736	22,817	102,915
Ապահովագրություն	22,449	86,680	22,749	97,692
Գրասենյակային ծախսեր	16,981	59,683	23,640	73,012
Հարկեր՝ բացառությամբ աշխատավարձի գծով հարկերի և շահութահարկի	14,166	48,255	19,829	57,217
Այլ	62,776	324,159	76,448	272,450
	3,750,561	11,957,780	3,353,084	10,827,802

11 Շահութահարկի գծով ծախս

	01/10/2024/ 31/12/2024 հազ. Դրամ	01/01/2024/ 31/12/2024 հազ. դրամ	01/10/2023/ 31/12/2023 հազ. դրամ	01/01/2023/ 31/12/2023 հազ. դրամ
Ընթացիկ տարվա հարկի գծով ծախս	5,418,132	13,974,533	3,962,152	10,940,181
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման հետևանքով	(810,987)	(70,605)	(541,167)	318,593
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	4,607,145	13,903,928	3,420,985	11,258,774

2024թ-ին ընթացիկ հարկի կիրառելի դրույքաչափը կազմում է 18% (2023թ. համեմատ փոփոխություն տեղի չի ունեցել):

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար

	01/01/2024 31/12/2024 հազ. դրամ	%	01/01/2023 31/12/2023 հազ. դրամ	%
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը	73,933,264		57,310,607	
Շահութահարկ՝ հաշվարկված հարկի կիրառելի դրույքաչափով	(13,307,988)	(18.0)%	(10,315,909)	(18.0)%
Զնվազեցվող ծախսեր	(595,940)	(0.81)%	(942,865)	(1.65)%
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	(13,903,928)	(18.81)%	(11,258,774)	(19.65)%

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են գուտ հետաձգված հարկային ակտիվ և գուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն համապատասխանաբար 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն:

Ստորև ներկայացված են ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխությունները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	(190,741)	(73,820)	-	(264,561)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	215,481	28,453	(103,528)	140,406
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(2,017,101)	(1,183,327)	-	(3,200,428)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքներ և պահուստներ	48,155	-	-	48,155
Հիմնական միջոցներ	79,426	44,929	-	124,355
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	(2,084,542)	108,537	-	(1,976,005)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	2,368,473	(57,315)	-	2,311,158
Այլ ակտիվներ	54,045	3,375	-	57,420
Այլ պարտավորություններ	3,652,927	1,199,773	-	4,852,700
Այլ փոխառություններ	(97,777)	-	-	(97,777)
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	2,028,346	70,605	(103,528)	1,995,423

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	(122,519)	(68,222)	-	(190,741)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	307,434	31,325	(123,278)	215,481
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(1,515,773)	(501,328)	-	(2,017,101)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքներ և պահուստներ	43,702	4,453	-	48,155
Հիմնական միջոցներ	72,081	7,345	-	79,426
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	(1,900,615)	(183,927)	-	(2,084,542)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	2,133,370	235,103	-	2,368,473
Այլ ակտիվներ	49,047	4,998	-	54,045
Այլ պարտավորություններ	3,492,225	160,702	-	3,652,927
Այլ փոխառություններ	(88,735)	(9,042)	-	(97,777)
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	2,470,217	(318,593)	(123,278)	2,028,346

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն։ Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվել են այնքանով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց Խումբը կկարողանա օգտագործել դրանցից ստացված օգուտները։

12 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	31/12/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Կանխիկը դրամարկղում	26,755,858	21,247,159
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	96,733,959	51,532,420
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
– Aa1-ից Aa3 վարկանիշով	59,796,037	32,408,678
– A1-ից A3 վարկանիշով	11,737,174	21,952,059
– Baa1-ից Baa3 վարկանիշով	783,749	720,966
– Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	355,034	618,124
– վարկանիշ չունեցող	2,787,370	4,716,153
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	75,459,364	60,415,980
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	198,949,181	133,195,559
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(1,956)	(1,851)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	198,947,225	133,193,708

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքների մեջ առանձին ներառված են թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորները, որոնց մնացորդը կազմում է 31,351 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 180,687 հազար դրամ):

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չսփվում են 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Խումբը մեկ այլ բանկում ունեցել է սեփական կապիտալի 10%-ը գերազանցող տեղաբաշխված միջոց: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Խումբը ունեցել է ևս մեկ բանկում տեղաբաշխված միջոցներ, որոնց մնացորդները գերազանցում են Խմբի սեփական կապիտալի 10%-ը և կազմում են 59,415,677 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 32,408,678 հազար դրամ) :

ՀՀ ԿԲ-ում պահվող նոստրո հաշիվները վերաբերում են վճարահաշվարկային գործունեությանը (տես Ծանոթագրություն 14) և անհրաժեշտության դեպքում կարող են ելքագրվել:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. Դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,851	-	-	1,851
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(1,851)	-	-	(1,851)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,956	-	-	1,956
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,956	-	-	1,956

հազ. Դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	4,234	-	-	4,234
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(4,234)	-	-	(4,234)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,851	-	-	1,851
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,851	-	-	1,851

13 Ներդրումային արժեթղթեր և ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ

(ա) Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ

	31/12/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. Դրամ
Խմբի կողմից պահվող Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	13,996,178	6,217,720
ՀՀ պետական ելրոպարտատոմսեր	2,181,657	3,600,018
Արտասահմանյան երկրների պետական ելրապարտատոմսեր	-	760,369
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	16,177,835	10,578,107
Հայկական ընկերությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	3,965,949	428,352
- B1-ից B3 վարկանիշով	1,537,880	1,230,498
- վարկանիշ չունեցող	4,403,460	1,544,166
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	9,907,289	3,203,016
Ընդամենը Խմբի կողմից պահվող պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	26,085,124	13,781,123
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	71,837	195,752
Ընդամենը Խմբի կողմից պահվող իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	26,156,961	13,976,875
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	3,840,589	-
ՀՀ պետական ելրոպարտատոմսեր	-	-
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	3,840,589	-
Ընդամենը իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	29,997,550	13,976,875
	31/12/2024 հազ. Դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		
Արժույթային սվոփեր	114,903	427,049
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	114,903	427,049
Ընդամենը իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	30,112,453	14,403,924

Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ

Արժույթային սվոփեր	487,082	57,674
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	487,082	57,674

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը բացահայտելիս Խումբն օգտվում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշներից:

(բ) Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	31/12/2024 հազ. Դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Խմբի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	7,216,143	17,209,346
ՀՀ պետական եվրոպարտատոմսեր	3,121,123	3,162,182
Օտարերկրյա պետությունների պետական եվրոպարտատոմսեր Ba2 վարկանիշով	-	1,140,547
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	10,337,266	21,512,075
Օտարերկրյա ընկերությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- վարկանիշ չունեցող	1,884,355	1,895,563
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	1,884,355	1,895,563
Ընդամենը պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	12,221,621	23,407,638
Բաժնային ներդրումներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	498,138	78,307
Ընդամենը Խմբի կողմից պահվող իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	12,719,759	23,485,945
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	6,737,551	1,014,291
ՀՀ պետական եվրոպարտատոմսեր	-	-
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	6,737,551	1,014,291
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	19,457,310	24,500,236

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը բացահայտելիս Խումբն օգտվում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշներից:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար: Կորստի պահուստը չի ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում, քանի որ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	133,542	-	-	133,542
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գույտ վերաչափում	(1,061)	-	-	(1,061)
Մարված ակտիվներ	(29,469)	-	-	(29,469)
Վաճառված ակտիվներ	(30,123)	-	-	(30,123)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	31,319	-	-	31,319
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	104,208	-	-	104,208

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	88,253	-	-	88,253
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գույտ վերաչափում	96,646	-	-	96,646
Մարված ակտիվներ	(88,328)	-	-	(88,328)
Վաճառված ակտիվներ	(19,146)	-	-	(19,146)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	56,117	-	-	56,117
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	133,542	-	-	133,542

(գ) Որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող նախորդված չգնանշվող բաժնային արժեթղթեր

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներում ներառված են ստորև ներկայացված չգնանշվող բաժնային արժեթղթերը.

Անվանումը	Գրանցման երկիրը	Հիմնական գործունեությունը	Վերահսկվող %		2024թ.	2023թ.
			2024թ.	2023թ.	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱրՔա	Հայաստանի Հանրապետություն	Վճարային համակարգ	3.75%	3.75%	232,071	44,841
SWIFT	Բելգիա	Դրամական փոխանցումներ	0.01%	0.01%	66,067	33,466
ԵՄ ԵՄ ՓԲԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	Ազգային նույնականացման հարթակ	7.69%	0.00%	200,000	-
					498,138	78,307

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներդրումները հիմնականում ներառում են պարտադիր բաժնետոմսերը քարտային, քլիրինգային և այլ կազմակերպություններում: Իսմբի դեկավարությունը գտնում է, որ այս գործիքների գնահատված իրական արժեքները մոտարկվում են

դրանց սկզբնական արժեքներին, եթե չկա հավաստի տեղեկատվություն այդ արժեքների վերագնահատման անհրաժեշտության մասով:

(դ) Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	31/12/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Խմբի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	38,472,700	44,691,405
ՀՀ պետական եվրոպարտատոմսեր	39,611,220	29,040,983
Օտարերկրյա պետությունների պետական արժեթղթեր	35,580,145	-
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	113,664,065	73,732,388
Ներդրումային հիմնադրամների պարտատոմսեր		
վարկանիշ չունեցող	-	-
- Ընդամենը ներդրումային հիմնադրամների պարտատոմսեր	-	-
Հայկական ընկերությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	2,516,513	2,515,973
վարկանիշ չունեցող	-	-
Օտարերկրյա ընկերությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- Aaa վարկանիշով	-	5,797,971
- վարկանիշ չունեցող	812,364	795,317
- Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	3,328,877	9,109,261
Ընդամենը Խմբի կողմից պահվող պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	116,992,942	82,841,649
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(233,987)	(219,371)
Ընդամենը Խմբի կողմից պահվող ամորտիզացված արժեքով չափվող գույք ներդրումային արժեթղթեր	116,758,955	82,622,278
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	38,145,422	6,478,747
ՀՀ պետական եվրոպարտատոմսեր	-	10,207,562
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	38,145,422	16,686,309
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	154,904,377	99,308,587

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը բացահայտելիս Խումբն օգտվում է «Moody’s» վարկանիշային գործակալության վարկանիշներից:

Խմբի գնահատմամբ ներդրումային հիմնադրամների վարկանիշ չունեցող պարտատոմսերի պարտքային ռիսկը մոտավորապես համապատասխանում է «Moody’s» վարկանիշային գործակալության B2 արտաքին վարկանիշին:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ կառավարության, Խումբն չի ունեցել մեկ պայմանագրային կողմ, որի մնացորդները գերազանցում են Խմբի սեփական կապիտալի 10%-ը (2023թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ առկա չէ, բացառությամբ ՀՀ Կառավարության):

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	219,371	-	-	219,371
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(112,611)	-	-	(112,611)
Մարված ակտիվներ	(517,406)	-	-	(517,406)
Վաճառված ակտիվներ	-	-	-	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	644,633	-	-	644,633
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	233,987	-	-	233,987
	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
հազ. դրամ				
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	332,488	-	-	332,488
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	6,332	-	-	6,332
Մարված ակտիվներ	(774,787)	-	-	(774,787)
Վաճառված ակտիվներ	(12,535)	-	-	(12,535)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	667,873	-	-	667,873
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	219,371	-	-	219,371

14 Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	31/12/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Պահանջներ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ		
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	10,322,500	8,813,500
Ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում, պարտադիր պահուստներ	74,943,993	73,798,412
Այլ բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ		
Այլ բանկեր		
- Aaa վարկանիշով	-	3,003,922
- Aa1-ից Aa3 վարկանիշով	103,322	-
- A1-ից A3 վարկանիշով	-	-
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	74,219	33,877
- Baa1-ից Baa3 վարկանիշով	-	2,688,253
- վարկանիշ չունեցող	9,687	1,804,437
Ընդամենը այլ բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	187,228	7,530,489
Ընդամենը բանկերին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	85,453,721	90,142,401
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(163,106)	(176,803)
Ընդամենը բանկերին տրված գուտ վարկեր և փոխատվություններ	85,290,615	89,965,598

(ա) Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Վարկային քարտերով գործառնությունների համար ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված միջոցը ոչ տոկոսակիր ավանդ է, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն և որի էլքագրումը սահմանափակված է:

Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել կանխիկ ավանդ (պարտադիր պահուստ) ներգրավված միջոցների համար: ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 4% (2023թ-ին՝ 4%) և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 18%, որից 6%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 12%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով (2023թ-ին՝ 6%՝ ՀՀ դրամով և 12%՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով): ՀՀ դրամով պահվող ավանդը էլքագրելու Խմբի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Խումբը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին ամսական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (տես Ծանոթագրություն 12), քանի որ կարող են էլքագրվել անհրաժեշտության դեպքում:

Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստի համար Խումբը պարտավոր է ապահովել նվազագույն օրական մնացորդ: Այդ պահուստները չեն համարվում դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ և ներառված են բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների կազմում: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում պահվող ավանդներում ներառված է 74,943,993 հազար դրամ գումարով պարտադիր պահուստն արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար (2023թ-ին՝ 73,798,412 հազար դրամ):

(բ) Բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների կենտրոնացում

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Խումբը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող այնպիսի բանկեր, որոնց գծով մնացորդները գերազանցում են Խմբի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Բանկերին տրված վարկերը և փոխատվությունները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն և ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Բանկերին տրված բոլոր վարկերը և փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	176,803	-	-	176,803
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մարված ակտիվներ	(176,803)	-	-	(176,803)
Դուրսգրված գումարներ	-	-	-	-
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	-	-	-	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	163,106	-	-	163,106
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	163,106	-	-	163,106

2023թ.

հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	159,385	-	-	159,385
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մարված ակտիվներ	(159,385)	-	-	(159,385)
Դուրսգրված գումարներ	-	-	-	-
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	-	-	-	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	176,803	-	-	176,803
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	176,803	-	-	176,803

15 Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր

	31/12/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Վարկանիշ չունեցող այլ փոքր և միջին չափի հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից ստացվելիք գումարներ	27,966,875	15,527,603
Վարկանիշ չունեցող միջին չափի հայկական բանկերից ստացվելիք գումարներ	793,717	-
Ընդամենը համախառն դեբիտորական պարտքեր հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով	28,760,592	15,527,603
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	-	-
Ընդամենը գուտ դեբիտորական պարտքեր հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով	28,760,592	15,527,603

Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերը վերագրելի են հայկական բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին: Բոլոր գումարները դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերի դիմաց գրավադրված էին 31,230,625 հազար դրամ իրական արժեքով ՀՀ պետական արժեթղթերը (2023թ-ին՝ 16,427,526 հազար դրամ):

16 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	Ծնթգ.	31/12/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. Դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	16(ա)	750,040,207	591,920,976
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	16(ա)	517,318,610	357,244,678
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	16(բ)	4,837,914	10,990,424
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	16(գ)	226,892	1,696,838

	Ծնթգ.	31/12/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. Դրամ
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ		1,272,423,623	961,852,916
Ֆինանսական վարձակալության գծով դերհտորական պարտքեր	16(դ)	50,401,341	38,267,944
Պարտքային կորստի գծով պահուստ		(12,887,047)	(15,374,298)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր և փոխատվություններ		1,309,937,917	984,746,562

(ա) Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

	31/12/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. Դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր		
Խոշոր ընկերություններին տրված վարկեր	478,881,471	368,406,647
Փոքր և միջին ընկերություններին տրված վարկեր	271,158,736	223,514,329
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	750,040,207	591,920,976
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	347,937,666	233,160,507
Ֆիզիկական անձանց տրված սպառողական վարկեր	169,380,944	124,084,171
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	517,318,610	357,244,678
Ընդամենը իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	1,267,358,817	949,165,654
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(12,771,488)	(15,028,296)
Ընդամենը իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված զուտ վարկեր	1,254,587,329	934,137,358

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	567,352,552	8,413,088	16,155,336	591,920,976
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	397,332,619	-	-	397,332,619
Մարված ակտիվներ	(221,196,624)	(4,721,463)	(4,015,331)	(229,933,418)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	142,348	(8,674)	(133,674)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(619,686)	625,385	(5,699)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(3,266,316)	(3,097,116)	6,363,432	-
Վերականգնումներ	-	-	743,944	743,944
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(5,131,480)	(5,131,480)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	(4,830,414)	(432,142)	370,122	(4,892,434)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	734,914,479	779,078	14,346,650	750,040,207

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	421,571,265	2,257,164	13,238,942	437,067,371
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	320,510,868	-	-	320,510,868
Մարված ակտիվներ	(173,370,172)	(321,869)	(2,613,937)	(176,305,978)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	145,068	(33,976)	(111,092)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(8,336,575)	8,365,786	(29,211)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(7,066,029)	(1,639,313)	8,705,342	-
Վերականգնումներ	-	-	2,157,701	2,157,701
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(5,328,250)	(5,328,250)
Ակտիվի գուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	13,898,127	(214,704)	135,841	13,819,264
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	567,352,552	8,413,088	16,155,336	591,920,976

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. Դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	4,392,691	1,372,960	6,816,506	12,582,157
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	2,605,854	-	-	2,605,854
Մարված ակտիվներ	(1,450,689)	(1,093,485)	(1,154,192)	(3,698,366)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	2,543	(1,084)	(1,459)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(149,897)	152,568	(2,671)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(865,233)	(771,611)	1,636,844	-
Տարվա ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը տարվա վերջի դրությամբ ԱԴԿ վրա և ԱԴԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	330,736	522,175	730,690	1,583,601
Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված	473,314	(1,191,437)	1,209,212	491,089
Չեղյի ծախսագրում	-	-	646,138	646,138
Վերականգնումներ	-	-	743,944	743,944
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(5,131,480)	(5,131,480)
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	(46,166)	(1,089)	(160,428)	(207,683)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	4,819,839	180,434	4,123,892	9,124,165

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,394,389	756,254	6,507,899	10,658,542
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	2,481,535	-	-	2,481,535
Մարված ակտիվներ	(1,342,308)	(52,527)	(1,102,912)	(2,497,747)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	3,050	(1,959)	(1,091)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(180,514)	188,308	(7,794)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(581,102)	(585,346)	1,166,448	-

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Տարվա ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը տարվա վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	594,360	1,037,824	2,998,019	4,630,203
Ճահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված	975,021	586,300	3,052,670	4,613,991
Չեղջի ծախսագրում	-	-	323,194	323,194
Վերականգնումներ	-	-	2,157,701	2,157,701
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(5,328,250)	(5,328,250)
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	23,281	30,406	103,292	156,979
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	4,392,691	1,372,960	6,816,506	12,582,157

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. Դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	353,821,411	1,002,081	2,421,186	357,244,678
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	265,209,778	-	-	265,209,778
Մարված ակտիվներ	(104,850,025)	(440,991)	(504,111)	(105,795,127)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	373,138	(109,405)	(263,733)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(2,303,858)	2,306,871	(3,013)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(2,895,198)	(111,997)	3,007,195	-
Վերականգնումներ	-	-	2,118,577	2,118,577
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(3,052,132)	(3,052,132)
Ակտիվի մնացորդի փոփոխություն տոկոսներից և արտարժույթից	1,635,680	(327,321)	284,477	1,592,836
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	510,990,926	2,319,238	4,008,446	517,318,610

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	271,466,407	734,730	4,929,556	277,130,693
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	145,740,433	-	-	145,740,433
Մարված ակտիվներ	(66,772,490)	(151,404)	(2,356,724)	(69,280,618)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	762,592	(136,763)	(625,829)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(883,594)	896,099	(12,505)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(1,165,991)	(85,986)	1,251,977	-
Վերականգնումներ	-	-	2,595,740	2,595,740
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(5,127,625)	(5,127,625)
Ակտիվի մնացորդի փոփոխություն տոկոսներից և արտարժույթից	4,674,054	(254,595)	1,766,596	6,186,055
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	353,821,411	1,002,081	2,421,186	357,244,678

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2024թ			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,356,189	232,922	857,028	2,446,139
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	847,503	-	-	847,503
Մարված ակտիվներ	(335,058)	(84,423)	(197,498)	(616,979)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	2,077	(1,288)	(789)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(439,912)	440,590	(678)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(1,443,485)	(15,755)	1,459,240	-
Տարվա ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը տարվա վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և երակետային տվյալների փոփոխություններ	1,648,097	(127,193)	243,995	1,764,899
Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված	279,222	211,931	1,504,270	1,995,423
Չեղյի ծախսագրում	-	-	147,473	147,473
Վերականգնումներ	-	-	2,118,577	2,118,577
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(3,052,132)	(3,052,132)
Ճշգրտումներ արտարժույթի մասով	(2,492)	(860)	(4,805)	(8,157)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,632,919	443,993	1,570,411	3,647,323

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,659,380	215,246	2,583,220	4,457,846
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	558,620	-	-	558,620
Մարված ակտիվներ	(255,937)	(35,192)	(834,210)	(1,125,339)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	4,104	(934)	(3,170)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(216,972)	222,488	(5,516)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(688,548)	(29,703)	718,251	-
Տարվա ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը տարվա վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և երակետային տվյալների փոփոխություններ	291,754	(139,563)	889,947	1,042,138
Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված	(306,979)	17,096	765,302	475,419
Չեղյի ծախսագրում	-	-	39,066	39,066
Վերականգնումներ	-	-	2,595,740	2,595,740
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(5,127,625)	(5,127,625)
Ճշգրտումներ արտարժույթի մասով	3,788	580	1,325	5,693
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,356,189	232,922	857,028	2,446,139

(i) Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Ներքին վարկանշավորման մոդելի հիման վրա հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային որակի վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 27-ում:

	1-ին փուլ հազ. Դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
– ոչ ժամկետանց	475,976,146	90,004	1,708,256	477,774,406
– մինչև 30 օր ժամկետանց	-	-	-	-
– ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	-	-	-
– ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	1,107,065	1,107,065
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	475,976,146	90,004	2,815,321	478,881,471
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(3,675,323)	(14,877)	(433,527)	(4,123,727)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	472,300,823	75,127	2,381,794	474,757,744
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
– ոչ ժամկետանց	258,321,378	182,905	2,244,047	260,748,330
– մինչև 30 օր ժամկետանց	616,955	108,557	59,941	785,453
– ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	397,612	729,873	1,127,485
– ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	8,497,468	8,497,468
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	258,938,333	689,074	11,531,329	271,158,736
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(1,144,516)	(165,557)	(3,690,365)	(5,000,438)
Ընդամենը զուտ վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	257,793,817	523,517	7,840,964	266,158,298
Ընդամենը համախառն վարկեր իրավաբանական անձանց	734,914,479	779,078	14,346,650	750,040,207
Ընդամենը զուտ վարկեր իրավաբանական անձանց	730,094,640	598,644	10,222,758	740,916,042
Հիփոթեքային վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	344,399,552	414,035	633,207	345,446,794
– մինչև 30 օր ժամկետանց	342,562	51,600	119,753	513,915
– ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	681,492	28,116	709,608
– ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	1,267,349	1,267,349
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	344,742,114	1,147,127	2,048,425	347,937,666
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(216,945)	(84,454)	(341,822)	(643,221)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	344,525,169	1,062,673	1,706,603	347,294,445
Սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց*				
– ոչ ժամկետանց	165,552,774	200,367	252,957	166,006,098
– մինչև 30 օր ժամկետանց	684,460	67,619	27,872	779,951
– ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	11,578	904,125	85,427	1,001,130
– ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	1,593,765	1,593,765
Ընդամենը համախառն սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	166,248,812	1,172,111	1,960,021	169,380,944
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(1,415,974)	(359,539)	(1,228,589)	(3,004,102)
Ընդամենը զուտ սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	164,832,838	812,572	731,432	166,376,842
Ընդամենը համախառն վարկեր ֆիզիկական անձանց	510,990,926	2,319,238	4,008,446	517,318,610
Ընդամենը զուտ վարկեր ֆիզիկական անձանց	509,358,007	1,875,245	2,438,035	513,671,287
Ընդամենը համախառն վարկեր հաճախորդներին	1,245,905,405	3,098,316	18,355,096	1,267,358,817
Ընդամենը զուտ վարկեր հաճախորդներին	1,239,452,647	2,473,889	12,660,793	1,254,587,329

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. հրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	355,875,582	6,078,689	6,275,300	368,229,571
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	177,076	177,076
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	355,875,582	6,078,689	6,452,376	368,406,647
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(2,381,045)	(480,710)	(4,003,032)	(6,864,787)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	353,494,537	5,597,979	2,449,344	361,541,860
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	211,187,944	1,661,319	1,061,951	213,911,214
- մինչև 30 օր ժամկետանց	289,026	18,713	31,321	339,060
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	654,367	28,522	682,889
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	8,581,166	8,581,166
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	211,476,970	2,334,399	9,702,960	223,514,329
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(2,011,646)	(892,250)	(2,813,474)	(5,717,370)
Ընդամենը զուտ վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	209,465,324	1,442,149	6,889,486	217,796,959
Ընդամենը համախառն վարկեր իրավաբանական անձանց	567,352,552	8,413,088	16,155,336	591,920,976
Ընդամենը զուտ վարկեր իրավաբանական անձանց	562,959,861	7,040,128	9,338,830	579,338,819
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	231,491,506	157,957	597,505	232,246,968
- մինչև 30 օր ժամկետանց	69,376	79,487	-	148,863
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	146,595	-	146,595
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	618,081	618,081
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	231,560,882	384,039	1,215,586	233,160,507
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(143,019)	(24,649)	(153,479)	(321,147)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	231,417,863	359,390	1,062,107	232,839,360
Սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց*				
- ոչ ժամկետանց	121,746,934	150,666	209,979	122,107,579
- մինչև 30 օր ժամկետանց	513,595	28,768	29,306	571,669
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	438,608	35,290	473,898
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	931,025	931,025
Ընդամենը համախառն սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	122,260,529	618,042	1,205,600	124,084,171
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(1,213,170)	(208,273)	(703,549)	(2,124,992)
Ընդամենը զուտ սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	121,047,359	409,769	502,051	121,959,179
Ընդամենը համախառն վարկեր ֆիզիկական անձանց	353,821,411	1,002,081	2,421,186	357,244,678
Ընդամենը զուտ վարկեր ֆիզիկական անձանց	352,465,222	769,159	1,564,158	354,798,539
Ընդամենը համախառն վարկեր հաճախորդներին	921,173,963	9,415,169	18,576,522	949,165,654
Ընդամենը զուտ վարկեր հաճախորդներին	915,425,083	7,809,287	10,902,988	934,137,358

* Երկու հաշվետու տարիներում ֆիզիկական անձանց տրված սպառողական վարկերը հիմնականում ներառում են վարկային քարտերը և օվերդրաֆտները, առցանց սպառողական վարկերը և ապառիկ գնումների համար տրված վարկերը:

(ii) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն

Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերը ենթակա են պարտքային առումով գնահատման և արժեզրկման ստուգման անհատական հիմունքով: Իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդի ընդհանուր վճարունակությունը վերջինիս տրամադրված վարկի պարտքային որակի կարևոր ցուցանիշ է: Այնուամենայնիվ, գրավը տալիս է լրացուցիչ ապահովվածություն, և Խուճբը որպես կանոն գրավ է պահանջում իրավաբանական անձանցից:

Վարկերի դիմաց հիմնականում գրավադրված են անշարժ գույք, սարքավորումներ, պաշարներ և դրամական միջոցներ:

Խուճբը ձեռք է բերում նաև երաշխավորություններ մայր կազմակերպություններից՝ նրանց դուստր կազմակերպություններին տրված վարկերի համար:

Դեկավարությունը հետևում է գրավի շուկայական արժեքին, պահանջում լրացուցիչ գրավ՝ դրա հիմքում ընկած պայմանագրի համաձայն, և հետևում է ձեռքբերված գրավի շուկայական արժեքին՝ վարկի արժեզրկման պահուստի բավարար լինելը ստուգելիս:

Ոչ ժամկետանց և ոչ արժեզրկված վարկերի վերադարձելիությունը ավելի շատ կախված է վարկառուների վճարունակությունից, քան գրավի արժեքից, և Խճբի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի արժեքի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը:

Գրավով ապահովված և վարկային քարտերով տրամադրված օվերդրաֆտների համար որպես գրավ են ծառայում հիմնականում անշարժ գույքը և ավտոմեքենաները: Վարկային քարտերով տրված այլ օվերդրաֆտների համար ապահովվածության միջոց է հանդիսանում աշխատավարձը: Ավտոմեքենաների վարկերի դիմաց գրավադրվում են գնված ավտոմեքենաները: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սպառողական վարկերն ապահովված են անշարժ գույքով, շարժական գույքով, աշխատավարձով, դրամական միջոցներով և անհատական երաշխավորություններով:

Ստորև բերված աղյուսակներում ներկայացված է տեղեկատվություն 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3-րդ փուլ դասված հաճախորդներին տրված վարկերի համար որպես ապահովություն ծառայող գրավի վերաբերյալ:

31 դեկտեմբերի 2024թ.	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Գրավի գնահատված շուկայական արժեք					Գրավով ապահովված գումար	Համապատասխան ԱՊԿ
		Անշարժ գույք	Ավտոմեքենաներ	Սարքավորումներ	Ավելցուկ	Ընդամենը գրավ		
Վարկեր իրավաբանական անձանց	14,346,650	13,868,177	340,425	7,941,567	(10,392,178)	11,757,991	2,588,659	4,123,892
Հիփոթեքային վարկեր	2,048,425	3,016,626	6,558	2,663	(1,294,283)	1,731,564	316,861	341,822
Սպառողական վարկեր	1,960,021	1,246,367	55,492	10,837	(794,045)	518,651	1,441,370	1,228,589
Ընդամենը	18,355,096	18,131,170	402,475	7,955,067	(12,480,506)	14,008,206	4,346,890	5,694,303

31 դեկտեմբերի 2023թ.	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Գրավի գնահատված շուկայական արժեք					Գրավով չապահով- ված գումար	Համապա- տասխան ԱՊԿ
		Անշարժ գույք	Ավտոմե- քենաներ	Սարքա- վորումներ	Ավելցուկ	Ընդամենը գրավ		
Վարկեր իրավաբանական անձանց	16,155,336	14,133,114	50,320	5,913,687	(6,818,593)	13,278,528	2,876,808	6,816,506
Հիփոթեքային վարկեր	1,215,586	1,649,757	4,235	6,050	(638,143)	1,021,899	193,687	153,479
Սպառողական վարկեր	1,205,600	673,855	5,215	7,450	(430,038)	256,482	949,118	703,549
Ընդամենը	18,576,522	16,456,726	59,770	5,927,187	(7,886,774)	14,556,909	4,019,613	7,673,534

Առգրավված գրավ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում ԽՈՒՄԲԸ ձեռք է բերել 319,633 հազար դրամ (2023թ-ին՝ 254,291 հազար դրամ) հաշվեկշռային արժեքով ակտիվներ՝ հաճախորդներին տրված վարկերի դիմաց գրավադրված միջոցների առգրավման միջոցով: Առգրավված գրավից 264,641 հազար դրամ գումարով գրավը վաճառվել է 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում (2023թ-ին՝ 365,967 հազար դրամ): 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առգրավված գրավը ներառում է.

	31/12/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Անշարժ գույք	911,336	874,372
Հողատարածք	133,882	131,426
Այլ	23,091	7,557
Նվազեցում մինչև իրացման գուտ արժեք	(212,009)	(219,038)
Ընդամենը առգրավված գրավ	856,300	794,317

ԽՈՒՄԲԸ մտադիր է վաճառել այս ակտիվները հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

(iii) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում գործունեություն իրականացնող հաճախորդներին.

	31/12/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	517,318,610	357,244,678
Շինարարություն	170,338,304	129,550,111
Գյուղատնտեսություն, անտառտնտեսություն և փայտամշակում	152,373,391	100,437,290
Մեծածախ առևտուր	92,087,576	79,394,139
Հանքարդյունաբերություն/մետալուրգիա	56,721,565	42,687,769
Մանրածախ առևտուր	56,341,876	40,940,986
Անշարժ գույք	52,845,720	29,129,128
Սննդի և խմիչքի արտադրություն	33,689,218	33,563,035
Էներգետիկայի բնագավառ	33,351,676	41,627,903

	31/12/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Տրանսպորտ	16,761,852	12,521,838
Հյուրանոցային ոլորտ	16,576,420	20,213,009
Կապի ծառայություններ	15,723,289	13,805,653
Արդյունաբերություն	11,829,864	11,261,737
Ֆինանսներ և ներդրումներ	5,497,071	5,421,718
Այլ	35,902,385	31,366,660
	1,267,358,817	949,165,654
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(12,771,488)	(15,028,296)
	1,254,587,329	934,137,358

Ստորև ներկայացված է Խմբի իրավաբանական անձանց տրված վարկերի (գուտ վարկեր) աշխարհագրական կենտրոնացվածությունը:

	31/12/2024 հազ. Դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Հայաստանի Հանրապետություն	737,824,826	577,104,751
ՏՀԶԿ և ԵՄ	831,617	4,843
Այլ երկրներ	2,259,599	2,229,225
	740,916,042	579,338,819

(iv) Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն ունի կապակցված վարկառուների հինգ խումբ (2023թ-ին՝ չորս), որին տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Խմբի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 186,787,569 հազար դրամ (2023թ-ին՝ 105,823,766 հազար դրամ):

(v) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելը կազմող վարկերի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 27-ի (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև պայմանագրով նախատեսված վարկերի մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը:

(բ) Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր

	31/12/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	4,837,914	10,990,424
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(1,383)	(21,690)
	4,836,531	10,968,734

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը չունի հաճախորդ, որի մնացորդները գերազանցում են Խմբի սեփական կապիտալի 10%-ը (2023թ-ին նման հաճախորդներ չկային):

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին տարիների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	10,990,424	-	-	10,990,424
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	23,815,112	-	-	23,815,112
Մարված ակտիվներ	(30,397,686)	-	-	(30,397,686)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Ակտիվի գուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	430,064	-	-	430,064
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	4,837,914	-	-	4,837,914

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	8,766,315	-	-	8,766,315
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	29,823,775	-	-	29,823,775
Մարված ակտիվներ	(26,929,770)	-	-	(26,929,770)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Ակտիվի գուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	(669,896)	-	-	(669,896)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	10,990,424	-	-	10,990,424

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքերի կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին տարիների համար:

հազ. Դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	21,690	-	-	21,690
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	6,808	-	-	6,808
Մարված ակտիվներ	(8,690)	-	-	(8,690)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(18,425)	-	-	(18,425)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,383	-	-	1,383

հազ. Դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	9,786	-	-	9,786
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	58,858	-	-	58,858
Մարված ակտիվներ	(53,147)	-	-	(53,147)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	6,193	-	-	6,193
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	21,690	-	-	21,690

Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքերն ապահովված են անշարժ գույքով, սարքավորումներով և փոխադրամիջոցներով:

(գ) Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր

	31/12/2024	31/12/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց դեբիտորական պարտքեր ակրեդիտիվների գծով	226,892	1,696,838
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(56)	(6,052)
	226,836	1,690,786

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը չունի հաճախորդ, որի մնացորդները գերազանցում են Խմբի սեփական կապիտալի 10%-ը (2023թ-ին նման հաճախորդներ չկային):

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,696,838	-	-	1,696,838
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	101,811	-	-	101,811
Մարված ակտիվներ	(1,504,269)	-	-	(1,504,269)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Ակտիվի գուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	(67,488)	-	-	(67,488)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	226,892	-	-	226,892
	2023թ.			
հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	4,395,536	-	-	4,395,536
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	1,142,445	-	-	1,142,445
Մարված ակտիվներ	(3,913,651)	-	-	(3,913,651)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Ակտիվի գուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	72,508	-	-	72,508
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,696,838	-	-	1,696,838

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքերի կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին տարիների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	6,052	-	-	6,052
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	25	-	-	25
Մարված ակտիվներ	(371)	-	-	(371)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գույտ վերաչափում	(5,650)	-	-	(5,650)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	56	-	-	56

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	16,538	-	-	16,538
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	4,075	-	-	4,075
Մարված ակտիվներ	(13,959)	-	-	(13,959)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գույտ վերաչափում	(602)	-	-	(602)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	6,052	-	-	6,052

(դ) Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր

	31/12/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Համախառն ներդրումներ ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերում		
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	19,541,908	14,205,630
Մեկից երկու տարի ժամկետով	16,176,499	12,656,507
Երկուսից երեք տարի ժամկետով	11,100,099	9,326,120
Երեքից չորս տարի ժամկետով	6,485,811	5,297,879
Չորսից հինգ տարի ժամկետով	3,602,140	3,235,105
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	8,387,979	3,941,784
	65,294,436	48,663,025
Չվաստակաձ ֆինանսական եկամուտ	(14,893,095)	(10,395,081)
Համախառն ներդրումներ ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերում	50,401,341	38,267,944
Արժեզրկման գծով պահուստ	(114,119)	(318,260)
Զուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում	50,287,222	37,949,684
Ֆինանսական վարձակալությունում զուտ ներդրումները ներառում են ներդրումներ՝		
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	14,650,386	10,439,085
Մեկից երկու տարի ժամկետով	12,683,621	9,876,250
Երկուսից երեք տարի ժամկետով	8,840,918	7,608,403
Երեքից չորս տարի ժամկետով	5,045,160	4,300,343
Չորսից հինգ տարի ժամկետով	2,601,497	2,676,233
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	6,465,640	3,049,370
	50,287,222	37,949,684

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին տարիների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	38,214,636	-	53,310	38,267,946
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	36,303,316	-	-	36,303,316
Մարված ակտիվներ	(23,236,489)	-	(163,781)	(23,400,270)
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցություն	(921,429)	-	131,229	(790,200)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(252,404)	-	252,404	-
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(1,456)	(1,456)
Վերականգնումներ	-	-	22,005	22,005
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	50,107,630	-	293,711	50,401,341

հազ. Դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	23,387,951	28,520	115,557	23,532,028
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	33,383,177	-	-	33,383,177
Մարված ակտիվներ	(19,146,912)	-	(195,801)	(19,342,713)
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցություն	630,219	-	(4,948)	625,271
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(39,801)	(28,520)	68,321	-
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(26,509)	(26,509)
Վերականգնումներ	-	-	96,690	96,690
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	38,214,634	-	53,310	38,267,944

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին տարիների համար:

հազ. Դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	304,837	-	13,423	318,260
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	87,300	-	-	87,300
Մարված ակտիվներ	(55,878)	-	(10,481)	(66,359)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(443)	-	443	-
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(1,456)	(1,456)
Վերականգնումներ	-	-	22,005	22,005

հազ. Գրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Տարվա ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը տարվա վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխությունները	(233,160)	-	(108,818)	(341,978)
Չեղջի ծախսագրում	-	-	98,981	98,981
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցություն	(1,222)	-	(1,412)	(2,634)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	101,434	-	12,685	114,119

հազ. Գրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	141,166	8,152	56,793	206,111
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	284,108	-	-	284,108
Մարված ակտիվներ	(162,950)	-	(45,560)	(208,510)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(10,047)	(43)	10,090	-
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(26,509)	(26,509)
Վերականգնումներ	-	-	96,690	96,690
Տարվա ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը տարվա վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխությունները	45,612	(8,109)	(88,128)	(50,625)
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցություն	6,948	-	-	6,948
Չեղջի ծախսագրում	-	-	10,047	10,047
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	304,837	-	13,423	318,260

(i) Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի որակի վերլուծություն

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
- ոչ ժամկետանց	50,103,385	-	252,404	50,355,789
- մինչև 30 օր ժամկետանց	4,245	-	-	4,245
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	41,307	41,307
Ընդամենը համախառն դեբիտորական պարտքեր ֆինանսական վարձակալության գծով	50,107,630	-	293,711	50,401,341
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(101,435)	-	(12,684)	(114,119)
Ընդամենը զուտ դեբիտորական պարտքեր ֆինանսական վարձակալության գծով	50,006,195	-	281,027	50,287,222

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. Դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
- ոչ ժամկետանց	38,214,634	-	5,906	38,220,540
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	47,404	47,404
Ընդամենը համախառն դեբիտորական պարտքեր ֆինանսական վարձակալության գծով	38,214,634	-	53,310	38,267,944
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(304,837)	-	(13,423)	(318,260)
Ընդամենը զուտ դեբիտորական պարտքեր ֆինանսական վարձակալության գծով	37,909,797	-	39,887	37,949,684

(ii) Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի կենտրոնացում

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը չունի հաճախորդ, որի մնացորդները գերազանցում են Խմբի սեփական կապիտալի 10%-ը (2023թ-ին նման հաճախորդներ չկային):

(iii) Գրավի վերդուծություն

Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերն ապահովված են անշարժ գույքով, սարքավորումներով և ավտոմեքենաներով: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3-րդ փուլ դասված ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի համար ապահովություն ծառայող գրավի վերաբերյալ:

31 դեկտեմբերի 2024թ.	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Գրավի գնահատված շուկայական արժեք					Զուտ ենթարկվա- ծություն	Համապա- տասխան ԱՊԿ
		Անշարժ գույք	Ավտոմե- քենաներ	Այլ	Ավելցուկ	Ընդամենը գրավ		
Ֆինանսական վարձակալություն	293,712	-	169,067	542,381	(417,736)	293,712	-	12,685
Ընդամենը	293,712	-	169,067	542,381	(417,736)	293,712	-	12,685

Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերն ապահովված են անշարժ գույքով, սարքավորումներով և ավտոմեքենաներով: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3-րդ փուլ դասված ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի համար ապահովություն ծառայող գրավի վերաբերյալ:

31 դեկտեմբերի 2023թ.	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Գրավի գնահատված շուկայական արժեք					Զուտ ենթարկվա- ծություն	Համապա- տասխան ԱՊԿ
		Անշարժ գույք	Ավտոմե- քենաներ	Այլ	Ավելցուկ	Ընդամենը գրավ		
Ֆինանսական վարձակալություն	53,311	-	49,200	53,158	(49,048)	53,310	-	13,423
Ընդամենը	53,311	-	49,200	53,158	(49,048)	53,310	-	13,423

17 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. Գրամ	Վարձակալված գույքի բարելավում	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրամիջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	5,259,606	10,173,807	3,345,128	419,873	8,990,224	28,188,638
Ավելացումներ	136,206	1,871,658	240,763	47,330	6,717,623	9,013,580
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	(7,540)	(149,483)	(4,210)	(11,191)	(1,194,038)	(1,366,462)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	5,388,272	11,895,982	3,581,681	456,012	14,513,809	35,835,756
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	2,082,510	6,399,607	1,413,743	257,584	2,528,889	12,682,333
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	396,557	1,143,253	316,293	41,765	1,942,991	3,840,859
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	(7,540)	(146,614)	(2,443)	(11,191)	(730,732)	(898,520)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	2,471,527	7,396,246	1,727,593	288,158	3,741,148	15,624,672
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	2,916,745	4,499,736	1,854,088	167,854	10,772,661	20,211,084
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	4,717,483	8,852,899	3,037,452	326,583	6,286,997	23,221,414
Ավելացումներ	569,330	1,891,221	429,653	93,290	4,065,923	7,049,417
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	(80)	(583,621)	(135,796)	-	(1,362,696)	(2,082,193)
Տեղափոխություններ	(27,127)	13,308	13,819	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	5,259,606	10,173,807	3,345,128	419,873	8,990,224	28,188,638
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	1,729,074	5,925,801	1,246,154	210,563	2,086,937	11,198,529
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	353,436	1,015,696	275,825	47,021	1,487,675	3,179,653
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	-	(541,890)	(108,236)	-	(1,045,723)	(1,695,849)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	2,082,510	6,399,607	1,413,743	257,584	2,528,889	12,682,333
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	3,177,096	3,774,200	1,931,385	162,289	6,461,335	15,506,305

18 Վարձակալություն

Խումբը վարձակալում է ակտիվներ, մասնավորապես, գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի գրասենյակների տարածքները և այլ տարածքներ: Վարձակալության ժամկետը որպես կանոն կազմում է 10-ից 20 տարի:

Ստորև ներկայացված է այն վարձակալությունների մասին տեղեկատվությունը, որոնց շրջանակում Խումբը հանդես է գալիս որպես վարձակալ:

(ա) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ

	31/12/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	11,580,789	10,558,974
Ավելացումներ օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներին	712,053	1,832,558
Տարվա մաշվածության գումար	(1,328,095)	(1,098,205)
Վարձակալության պայմանագրի փոփոխություններ	13,056	287,462
Մնացորդ	10,977,803	11,580,789

(բ) Շահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

	31/12/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածություն	1,328,095	1,098,205
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսներ	1,394,083	1,297,819

(գ) Դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված գումարներ

	31/12/2024 հազ. Դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Ընդամենը դրամական միջոցների արտահոսք վարձակալության գծով	2,436,963	2,112,180

(դ) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	31/12/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	13,158,183	11,852,055
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մարումներ	(2,436,963)	(2,112,180)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(2,436,963)	(2,112,180)
Այլ փոփոխություններ		
Ավելացումներ վարձակալության գծով պարտավորություններին	712,053	1,832,559
Վերափոխում	13,055	287,460
Տոկոսային ծախս	1,394,083	1,297,819
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցություն	(646)	470
Մնացորդ	12,839,765	13,158,183

19 Այլ ակտիվներ

	31/12/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Չավարտված գործարքների գծով դերիտորական պարտքեր	7,902,691	4,705,450
Սահմանափակումով հաշիվներ քլիրինգային կազմակերպություններում	1,965,723	1,974,830
Կարճաժամկետ պահանջներ << կառավարության նկատմամբ	-	990,053
Բրոքերային հաշիվներ	1,099,007	1,047,735
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(24,003)	(77,956)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	10,943,418	8,640,112
Կանխավճարներ մատակարարներին	9,763,433	8,437,050
Բռնագանձված ակտիվներ	856,337	794,317
Պաշարներ	298,494	416,954
Այլ	19,813	350,440
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	10,938,077	9,998,761
Ընդամենը այլ ակտիվներ	21,881,495	18,638,873

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է այլ ֆինանսական ակտիվների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	67,650	628	9,678	77,956
Տեղափոխում 1-ին փուլ	9	(9)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(7)	9	(2)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(317)	(2)	319	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(54,965)	498	(43,533)	(98,000)
Դուրսգրումներ	-	-	(3,128)	(3,128)
Վերականգնումներ	-	-	47,175	47,175
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	12,370	1,124	10,509	24,003

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	20,581	283	5,794	26,658
Տեղափոխում 1-ին փուլ	5	(1)	(4)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(117)	117	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(695)	(100)	795	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	47,876	329	(49,334)	(1,129)
Դուրսգրումներ	-	-	(3,029)	(3,029)
Վերականգնումներ	-	-	55,456	55,456
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	67,650	628	9,678	77,956

20 Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ

	31/12/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից	21,682,751	26,542,621
Վարկեր և ժամկետային ավանդներ առևտրային բանկերից		
– մինչև 12 ամիս սկզբնական մարման ժամկետով	35,286,869	19,805,155
– ավելի քան 12 ամիս սկզբնական մարման ժամկետով	-	2,559,413
Ակրեդիտիվների գծով պարտավորություններ	-	1,838,350
Լորո հաշիվներ	11,649,884	3,857,283
	68,619,504	54,602,822

Պայմանագրի համաձայն՝ ՀՀ ԿԲ-ն Խմբին տրամադրում է վարկեր, որն իր հերթին վարկեր է տրամադրում համապատասխան պայմանները բավարարող վարկառուներին: Վարկերի մշտադիտարկումն իրականացվում է «Գերմանահայկական հիմնադրամ» ծրագրի կառավարման գրասենյակի կողմից:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Խումբը չունի պայմանագրային կողմ, որի մնացորդները գերազանցում են Խմբի սեփական կապիտալի 10%-ը (2023թ-ին՝ չունի պայմանագրային կողմ):

21 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	31/12/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
– Իրավաբանական անձինք	435,534,065	284,852,781
– Ֆիզիկական անձիք	262,684,032	235,456,774
Ժամկետային ավանդներ		
– Ֆիզիկական անձիք	280,667,674	248,268,410
– Իրավաբանական անձինք	143,327,217	139,171,592
	1,122,212,988	907,749,557

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներից և ավանդներից 60,107,185 հազար դրամ (2023թ-ին՝ 57,439,453 հազար դրամ) մնացորդները ծառայում են որպես գրավ Խմբի կողմից տրամադրված վարկերի և փոխատվության հանձնառությունների դիմաց:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը չունի հաճախորդ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երկու հաճախորդ), որի միջոցների մնացորդները գերազանցում են Խմբի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չկան այդպիսի մնացորդներ (2023թ-ին՝ 53,290,931 հազար դրամ):

22 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	31/12/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
ՀՀ-ում թողարկված պարտատոմսեր	145,745,027	99,239,354
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների համար թողարկված կանաչ պարտատոմսեր	17,408,177	18,829,821
	163,153,204	118,069,175

2024թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը թողարկել և տեղաբաշխել է պարտքային արժեթղթեր << դրամով, ԱՄՆ դոլարով և Եվրոյով՝ համապատասխանաբար 56.5 միլիարդ դրամ, 84.8 միլիարդ դրամ և 3.4 միլիարդ դրամ անվանական արժեքներով (2023թ-ին՝ պարտքային արժեթղթեր << դրամով և ԱՄՆ դոլարով՝ համապատասխանաբար 36.3 միլիարդ դրամ և 62.5 միլիարդ դրամ անվանական արժեքով): 2024թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտատոմսերի հաշվեկշռային արժեքները կազմում է համապատասխանաբար 57,117,983 հազար դրամ, 85,256,979 հազար դրամ և 3,370,066 հազար դրամ (2023թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ համապատասխանաբար 36,567,957 հազար դրամ և 62,671,397 հազար դրամ):

Խմբի կողմի թողարկված պարտատոմսերը ցուցակված են Հայաստանի արժեթղթերի ֆոնդային բորսայում:

2020թ-ին Խումբը թողարկել է 42 միլիոն եվրո գումարով կանաչ պարտատոմսեր՝ 3.05% տոկոսադրույքով, որոնց մարման ժամկետը լրանում է 2025թ. նոյեմբերի 26-ին: Կանաչ պարտատոմսերը թողարկվել են Նիդերլանդների ձեռնարկատիրական զարգացման բանկի (FMO) հետ սերտ համագործակցությամբ, որը նաև այս գործարքի հիմնական ներդրողն է: Կանաչ պարտատոմսերի թողարկման նպատակը շրջակա միջավայրի կայունությանը նպաստող «կանաչ» ծրագրերի ֆինանսավորումն է:

(ա) Գարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	31/12/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Մնացորդ առ 1 հունվարի	118,069,175	92,125,513
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի վաճառք	76,234,658	58,179,815
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(28,965,492)	(34,902,535)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	47,269,166	23,277,280
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	(2,504,861)	3,232,622
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	8,918,961	5,612,322
Վճարված տոկոսներ	(8,599,237)	(6,178,562)
Մնացորդ	163,153,204	118,069,175

23 Այլ փոխառություններ և ստորադաս փոխառություններ

	31/12/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Փոխառություններ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	135,171,897	33,779,039
Փոխառություններ հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից	761,480	694,741
	135,933,377	34,473,780
Ստորադաս փոխառություններ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	27,996,197	29,732,721
	27,996,197	29,732,721

(ա) Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված փոխառությունների կենտրոնացում

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը ունի երկու ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված փոխառություններ, որոնց մնացորդները գերազանցում են Խմբի սեփական կապիտալի 10%-ը (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ զրո): 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդները կազմում են 122,374,037 հազար դրամ (2023թ-ին՝ 0):

(բ) Ստորադաս փոխառություն

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ստորադաս փոխառություններն իրենցից ներկայացնում են յոթ ֆինանսական կազմակերպությունից ստացված փոխառություններ: Ստորև ներկայացված են այդ փոխառությունների գումարները համախմբված ըստ մարման ժամկետների՝

- 3,318,338 հազար դրամ՝ 2026թ. հունվարի 15-ին մարման ամսաթվով,
- 5,518,643 հազար դրամ՝ 2027թ. հունվարի 15-ին մարման ամսաթվով,
- 3,464,497 հազար դրամ՝ 2029թ. հունվարի 8-ին մարման ամսաթվով,
- 6,080,697 հազար դրամ՝ 2031թ. հունվարի 3-ին մարման ամսաթվով,
- 3,394,809 հազար դրամ՝ 2032թ. հունվարի 2-ին մարման ամսաթվով,
- 6,219,214 հազար դրամ՝ 2032թ. փետրվարի 2-ին մարման ամսաթվով,

Ստացված փոխառությունները Խումբը դիտարկում է որպես ստորադաս փոխառություններ, եթե սնանկության դեպքում փոխառությունը մարվում է Խմբի մյուս բոլոր այլ պարտավորությունների ամբողջական մարումից հետո:

(գ) Սահմանափակումներ (կովենանտներ)

Խումբը պարտավոր է համապատասխանել որոշակի սահմանափակումների փոխառության պայմանագրերի հետ կապված: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը համապատասխանում էր բոլոր սահմանափակումներին:

(դ) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

հազ. Դրամ	<u>Այլ փոխառություններ</u>	<u>Ստորադաս փոխառություններ</u>
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	34,473,780	29,732,721
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր	129,780,529	-
Մարումներ	(25,706,499)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	104,074,030	-
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցություն	(1,421,750)	(1,730,640)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	1,767,341	2,259,942
Վճարված տոկոսներ	(2,960,024)	(2,265,826)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	135,933,377	27,996,197

հազ. Դրամ	<u>Այլ փոխառություններ</u>	<u>Ստորադաս փոխառություններ</u>
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	58,124,688	28,155,324
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր	20,251,155	-

հազ. Դրամ	Այլ փոխառություններ	Ստորադաս փոխառություններ
Մարումներ	(44,861,811)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(24,610,656)	-
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցություն	874,673	1,513,141
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	3,363,002	2,229,121
Վճարված տոկոսներ	(3,277,927)	(2,164,865)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	34,473,780	29,732,721

24 Այլ պարտավորություններ

	31/12/2024 հազ. Դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Աշխատակիցներին վճարվելիք գումարներ	26,555,998	20,225,430
Կրեդիտորական պարտքեր ճանապարհին	7,254,461	5,901,167
Ֆակտորինգի պայմանագրերին վերաբերող ֆինանսական պարտավորություններ	67,548	31,501
Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	1,199,254	952,439
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական հիմնադրամին վճարվելիք գումարներ	355,500	382,040
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	1,166,080	570,721
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	36,598,841	28,063,298
Այլ վճարվելիք հարկեր	3,723,372	2,506,635
Հետաձգված եկամուտ	9,866	3,202
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	3,733,238	2,509,837
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	40,332,079	30,573,135

25 Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր

	31/12/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
ՀՀ կենտրոնական բանկին վճարվելիք գումարներ	30,040,451	2,574,740
Այլ հայկական բանկերին վճարվելիք գումարներ	15,024,401	14,595,461
Ընդամենը կրեդիտորական պարտքեր հետգնման պայմանագրերի գծով	45,064,852	17,170,201

Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքերի կենտրոնացում

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Խումբը չունի այնպիսի պայմանագրային կողմ, որի մնացորդները գերազանցում են Խմբի սեփական կապիտալի 10%-ը:

26 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և Էմիսիոն Եկամուտ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 117,132 սովորական բաժնետոմսից (2023թ-ին՝ 117,132): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 465 հազար դրամ (2023թ-ին՝ 465 հազար դրամ) և բոլոր բաժնետոմսերն ամբողջությամբ վճարված են:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Խմբի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ

Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի կուտակային գուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապահովման առաջին աստիճանը:

(գ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրության համաձայն որոշվող Խմբի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

2024թ.-ի չորրորդ եռամսյակի ընթացքում Խմբի կողմից չի վճարվել շահաբաժին (2023թ-ի ընթացքում Խմբի կողմից վճարվել է շահաբաժին 23,000,000 հազար դրամի չափով):

(դ) Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվել է սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող 60,029,336 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 46,051,833 հազար դրամ) շահույթի և շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվի՝ 117,132 (2023թ-ին՝ 117,080) հիման վրա, ինչպես ներկայացված է ստորև: Խումբը չունի նոսրացնող պոտենցիալ սովորական բաժնետոմսեր:

	2024թ. Բաժնետոմսերի քանակը	2023թ. Բաժնետոմսերի քանակը
Թողարկված բաժնետոմսերը առ 1 հունվարի	117,132	117,021
Տարվա ընթացքում թողարկված բաժնետոմսերի ազդեցությունը	-	111
Բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը	117,132	117,080
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ (հազ. դրամ)	512.49	393.33
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նոսրացված շահույթ (հազ. դրամ)	512.49	393.33

27 Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և Խմբի գործառնությունների կենսական տարրն է: Շուկայական, պարտքային և իրացվելիության ռիսկերն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Խումբը:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Խումբը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև անընդհատ հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների փոփոխությունները, առաջարկվող արտադրանքն ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն պրակտիկան/փորձն արտացոլելու նպատակով:

Տնօրինությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Խմբի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման, ինչպես նաև ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառման համար: Նա հաշվետու է ուղղակիորեն Տնօրինությանը և անուղղակիորեն՝ Տնօրենների խորհրդին:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի միջոցով և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) կողմից: Ռոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով Խումբը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության տեսակից և չափից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Խմբի ներսում: Խումբը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության ոլորտների հետ կապված մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

(բ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Շուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿԿ-ն, որը գլխավորում է Գլխավոր տնօրենը: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Տնօրինության կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի առաջարկությունների հիման վրա:

Խումբը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր, որոնք կանոնավոր կերպով մշտադիտարկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Տնօրինության կողմից:

Բացի այդ, Խումբն իրականացնում է մեծ թվով սթրես թեստեր առանձին առևտրային պորտֆելների և Խմբի ընդհանուր դիրքի վրա շուկայի բազմաթիվ բացառիկ սցենարների ֆինանսական ազդեցությունը մոդելավորելու համար: Սթրեսի թեստերը ցույց են տալիս կորուստների հավանական չափը, որոնք կարող են առաջանալ ծայրահեղ պայմաններում:

(i) Տոկոսադրույքային ռիսկ

Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում

Ընդհանուր դիտարկում

Աշխարհում իրականացվում է հիմնական ուղենիշային տոկոսադրույքների ֆունդամենտալ բարեփոխում, որի շրջանակում նախատեսվում է որոշ միջբանկային առաջարկի տոկոսադրույքները (IBORs) փոխարինել այլընտրանքային գրեթե ոչ ռիսկային տոկոսադրույքներով (IBOR բարեփոխում): Խումբն ունի ֆինանսական գործիքներ, որոնց տոկոսադրույքները հիմնված են IBOR-ի վրա, որոնք ենթարկվում են բարեփոխման այս շուկայական նախաձեռնությունների շրջանակում:

Հիմնական ռիսկերը, որոնց Խումբը ենթարկվել է IBOR բարեփոխման արդյունքում, գործառնական ռիսկերն են, օրինակ՝ վարկային պայմանագրերի պայմանների վերաբանակցումը փոխառուների հետ երկկողմանի բանակցությունների միջոցով, պայմանագրերի պայմանների վերանայումը, IBOR կորերն օգտագործող համակարգերի թարմացումը և գործառնական գործունեության հսկողության մեխանիզմների վերանայումը, որոնք կապված են բարեփոխման և կանոնակարգերի փոփոխության ռիսկերի հետ: Ֆինանսական ռիսկը հիմնականում սահմանափակվում է տոկոսադրույքի ռիսկով:

Ֆինանսական և գործառնական դեպարտամենտը վերահսկում և կառավարում է Խմբի անցումն այլընտրանքային տոկոսադրույքներին: Ֆինանսական և գործառնական դեպարտամենտը գործառնական սեզմենտի հետ մեկտեղ գնահատում է տրամադրված վարկերը, փոխատվության հանձնառությունները, պարտավորությունները և ածանցյալ գործիքները IBOR-ի վրա հիմնված դրամական հոսքերի առկայության տեսանկյունից, թե արդյոք այդ պայմանագրերում կպահանջվեն փոփոխություններ IBOR բարեփոխման արդյունքում և ինչպես կառավարել IBOR բարեփոխման վերաբերյալ հաղորդակցման գործընթացը պայմանագրային կողմերի հետ: Ֆինանսական և գործառնական դեպարտամենտը հաշվետու է Տնօրինությանը և անհրաժեշտության դեպքում համագործակցում է այլ բաժինների հետ: Այն պարբերաբար հաշվետվություններ է ներկայացնում ԱՊԿԿ-ին տոկոսադրույքի ռիսկի կառավարման օժանդակելու համար:

Այն պայմանագրերի համար, որոնց տոկոսադրույքները հաշվարկված են IBOR-ի հիման վրա և որոնց գործողության ժամկետը լրանում է IBOR տոկոսադրույքի վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակման ակնկալվող դադարեցումից հետո, Խումբը սահմանել է պայմանագրային պայմանները փոխելու քաղաքականություն: Այդ փոփոխությունները ներառում են վերապահում նախատեսող կետերի ավելացումը կամ IBOR տոկոսադրույքի փոխարինումն այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով, եթե նման փոփոխությունը թույլատրվում է տեղական օրենսդրությամբ:

Խումբը հաստատել է քաղաքականություն, որի համաձայն 2022թ. փետրվարի 1-ից բոլոր նոր տրամադրված՝ լողացող տոկոսադրույքով վարկերի տոկոսադրույքները կապակցված լինեն Չիկագոյի ապրանքային բորսայի (CME) կողմից հրապարակված ժամկետային ապահովված օվերնայթ ֆինանսավորման տոկոսադրույքին (SOFR)՝ ԱՄՆ դոլարով տրամադրված վարկերի համար և եվրոպական միջբանկային առաջարկի տոկոսադրույքին (EURIBOR)՝ եվրոյով տրամադրված վարկերի համար:

Խումբը վերահսկում է IBOR-ից նոր ուղենիշային տոկոսադրույքների անցման գործընթացն ուսումնասիրելով այն պայմանագրերի ընդհանուր արժեքը, որոնք դեռ չեն անցել այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքի, և այն պայմանագրերի արժեքը, որոնք ներառում են վերապահում նախատեսող համապատասխան կետ: Խումբը համարում է, որ պայմանագրի տոկոսադրույքը դեռ չի փոխարինվել այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով («բարեփոխված պայմանագիր»), եթե պայմանագրի տոկոսադրույքը հաշվարկված է այնպիսի ուղենիշային տոկոսադրույքի հիման վրա, որը դեռ ենթակա է IBOR բարեփոխման, նույնիսկ եթե այն ներառում է վերապահում նախատեսող կետ, եթե գործող IBOR տոկոսադրույքի վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակումը դադարեցվի:

Տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների փոփոխությունների մոնիտորինգի և վերագնորոշման նախապես սահմանված սահմանաչափեր սահմանելու միջոցով: Նշված սահմանաչափերի հետ համապատասխանության մոնիտորինգն իրականացվում է ԱՊԿԿ-ի կողմից, որին մոնիտորինգի ամենօրյա գործունեությունում աջակցում է Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժինը: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է

տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. Դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անտոկու կամ ժամ կետանց	Ընդամենը
31 դեկտեմբերի 2024թ. ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	-	198,947,225	198,947,225
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	84,508	7,463,087	-	7,976,003	3,933,712	-	19,457,310
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	85,290,615	-	-	-	-	-	85,290,615
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	28,760,592	-	-	-	-	-	28,760,592
Հաճախորդներին տրված վարկեր	202,883,261	77,948,038	181,267,409	719,846,076	64,729,102	7,913,443	1,254,587,329
Պահանջներ ակրեդիտիվների գծով	226,836	-	-	-	-	-	226,836
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	4,794,475	4,617,727	8,635,145	28,451,093	3,759,394	29,388	50,287,222
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	2,671,282	2,106,724	58,525	-	-	-	4,836,531
Անորոշագված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	40,894,031	16,645,965	12,126,985	61,689,328	23,548,068	-	154,904,377
	365,605,600	108,781,541	202,088,064	817,962,500	95,970,276	206,890,056	1,797,298,037
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	(49,576,220)	(2,289,076)	(4,034,649)	(10,870,804)	(1,848,755)	-	(68,619,504)
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(94,812,272)	(70,246,617)	(162,821,183)	(96,108,555)	(6,265)	(698,218,096)	(1,122,212,988)
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	(16,144,840)	(5,312,688)	(35,671,881)	(100,298,089)	(5,725,706)	-	(163,153,204)
Ստորադաս փոխառություններ	(694,620)	(352,997)	(1,008,818)	(15,689,131)	(10,250,631)	-	(27,996,197)
Այլ փոխառություններ	(2,909,251)	(3,020,408)	(8,169,543)	(105,132,318)	(16,701,857)	-	(135,933,377)
Վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	(592,641)	(534,741)	(1,114,339)	(6,236,549)	(4,361,495)	-	(12,839,765)
	(164,729,844)	(81,756,527)	(212,820,413)	(334,335,446)	(38,894,709)	(698,218,096)	(1,530,755,035)
Տարբերություն	200,875,756	27,025,014	(10,732,349)	483,627,054	57,075,567	(491,328,040)	266,543,002

հազ. Դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անտոկու կամ ժամ կետանց	Ընդամենը
31 դեկտեմբերի 2023թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	-	133,193,708	133,193,708
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	85,003	3,435,487	-	16,206,569	4,686,879	86,298	24,500,236
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	14,430,766	31,040	-	-	-	75,503,792	89,965,598
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	15,527,603	-	-	-	-	-	15,527,603
Հաճախորդներին տրված վարկեր	179,073,303	76,018,887	118,469,320	521,902,284	33,230,720	5,442,843	934,137,357
Պահանջներ ակրեդիտիվների գծով	944,229	-	413,222	333,335	-	-	1,690,786
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	3,345,104	3,290,995	6,103,709	22,887,029	2,311,538	11,310	37,949,685
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	6,325,208	3,725,945	917,581	-	-	-	10,968,734
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	8,986,804	6,277,676	3,756,628	22,420,362	57,867,116	-	99,308,586
	228,718,020	92,780,030	129,660,460	583,749,579	98,096,253	214,237,951	1,347,242,293
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	(16,135,813)	(15,391,420)	(4,526,933)	(15,652,465)	(2,896,191)	-	(54,602,822)
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(95,026,790)	(62,976,280)	(153,844,519)	(72,977,379)	(2,615,034)	(520,309,555)	(907,749,557)
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	(13,330,004)	(6,599,897)	(10,294,001)	(87,845,273)	-	-	(118,069,175)
Ստորադաս փոխառություններ	(652,408)	(500,857)	(1,101,225)	(14,238,149)	(13,240,083)	-	(29,732,722)
Այլ փոխառություններ	(15,724,666)	(2,456,338)	(4,499,165)	(11,774,051)	(19,560)	-	(34,473,780)
Վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	(646,727)	(571,211)	(1,021,444)	(6,166,365)	(4,752,436)	-	(13,158,183)
	(141,516,408)	(88,496,003)	(175,287,287)	(208,653,682)	(23,523,304)	(520,309,555)	(1,157,786,239)
Տարբերություն	87,201,612	4,284,027	(45,626,827)	375,095,897	74,572,949	(306,071,604)	189,456,054

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույթներ

Ստորև բերվող արդյունավետ ներկայացված են տոկոսաբեր ակտիվների և տոկոսակիր պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույթները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույթներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2024թ.			2023թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսաբեր ակտիվներ						
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	10.27%	6.56%	5.10%	11.11%	6.84%	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	10.23%	4.36%	11.49%	10.65%	5.06%	11.49%
Անորոշագրված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	9.80%	8.10%	11.86%	9.49%	8.08%	15.78%
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	0.00%	0.00%	0.00%	10.00%	-	8.43%
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	8.03%	5.63%	0.00%	10.48%	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	14.48%	8.60%	7.00%	14.6%	8.7%	6.6%
Ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքեր	13.38%	8.83%	7.77%	12.76%	8.86%	7.58%
Ֆակտորինգի գծով դերիտորական պարտքեր	17.29%	10.65%	11.71%	19.0%	11.9%	11.1%
Ակրեդիտիվների գծով դերիտորական պարտքեր	-	-	4.99%	-	6.8%	5.3%
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	6.26%	5.06%	0.00%	6.3%	6.1%	4.3%
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	7.19%	0.00%	0.00%	9.86%	4.5%	3.3%
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	10.21%	4.93%	3.31%	10.19%	4.23%	3.17%
Հաճախորդների ժամկետային ավանդներ	9.27%	3.39%	1.57%	9.37%	3.37%	1.99%
Ստորադաս փոխառություններ	0.00%	11.77%	6.23%	-	12.9%	6.2%
Այլ փոխառություններ	8.97%	6.55%	4.42%	7.8%	8.2%	4.0%

Տոկոսադրույքի զգայնության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճնշվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության հսկողությամբ: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխությունների (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայնության վերլուծությունը, որն իրականացվել է տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների, բացառությամբ տոկոսակիր դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների, հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ցախանջ ավանդների, եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի հիման վրա:

	31/12/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
100 բկ գույքահեռ աճ	(330,735)	(441,327)
100 բկ գույքահեռ նվազում	330,735	441,327

Ստորև ներկայացված է սեփական կապիտալի զգայնության վերլուծությունն իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունների նկատմամբ, որն իրականացվել է 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի և եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) գույքահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	31/12/2024 հազ. Դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
	Սեփական կապիտալ հազ. Դրամ	Սեփական կապիտալ հազ. դրամ
100 բկ գույքահեռ աճ	(150,899)	(134,999)
100 բկ գույքահեռ նվազում	150,899	134,999

(ii) Արժույթային ռիսկ

Խումբը ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժույթային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Թեև Խումբը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին, սակայն այս գործառնությունները չեն որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն՝ ՖՀՄ պահանջների համաձայն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. Դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	71,313,485	16,868,853	8,154,390	96,336,728
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	9,187,779	120,667	-	9,308,446
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	3,121,123	1,884,355	-	5,005,478
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	75,119,271	777,237	-	75,896,508
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	61,653,029	15,508,627	163,832	77,325,488
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	793,716	-	-	793,716
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	384,278,882	131,730,638	1,139,121	517,148,641
Ակրեդիտիվների գծով դերիտորական պարտքեր	-	226,836	-	226,836
Ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքեր	9,380,817	10,569,582	-	19,950,399
Ֆակտորինգի գծով դերիտորական պարտքեր	941,827	2,096,848	202,776	3,241,451
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	5,468,458	178,603	8,847	5,655,908
Ընդամենը ակտիվներ	621,258,387	179,962,246	9,668,966	810,889,599

ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	36,098,317	11,014,434	1,720,707	48,833,458
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	-	-	-	-
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	381,129,701	88,200,124	19,127,896	488,457,721
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	85,256,979	20,778,243	-	106,035,222
Ստորադաս փոխառություններ	9,475,505	18,520,692	-	27,996,197
Այլ փոխառություններ	86,326,504	35,938,475	-	122,264,979
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,652,686	211,550	2,303	1,866,539
Ընդամենը պարտավորություններ	599,939,692	174,663,518	20,850,906	795,454,116
Չուտ դիրքը	21,318,695	5,298,728	(11,181,940)	15,435,483
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը	(23,858,451)	(7,450,020)	11,004,110	(20,304,361)
Չուտ դիրքը	(2,539,756)	(2,151,292)	(177,830)	(4,868,878)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	44,084,532	10,936,192	24,224,559	79,245,283
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	7,554,063	-	-	7,554,063
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	4,349,441	1,848,851	-	6,198,292
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	39,165,435	760,137	5,797,971	45,723,543
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	66,515,173	35,449,772	8,327,264	110,292,209
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	308,399,672	103,129,671	1,033,485	412,562,828
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	216,964	1,473,821	-	1,690,785
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	6,709,544	7,474,225	-	14,183,769
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	5,770,113	2,253,913	159,440	8,183,466
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	4,271,216	16,004	50,048	4,337,268
Ընդամենը ակտիվներ	487,036,153	163,342,586	39,592,767	689,971,506
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	19,420,538	17,329,572	19,852,739	56,602,849
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	9,113,971	4,480,196	-	13,594,167
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	376,563,312	74,490,980	17,883,000	468,937,292
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	62,671,397	18,829,821	-	81,501,218
Ստորադաս փոխառություններ	9,692,144	20,040,577	-	29,732,721
Այլ փոխառություններ	24,407,965	9,246,563	-	33,654,528
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	26,457	-	-	26,457
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	594,585	485,600	2,763	1,082,948
Ընդամենը պարտավորություններ	502,490,369	144,903,309	37,738,502	685,132,180
Չուտ դիրքը	(15,454,216)	18,439,277	1,854,265	4,839,326
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը	20,528,639	(20,603,400)	49,703	(25,058)
Չուտ դիրքը	5,074,423	(2,164,123)	1,903,968	4,814,268

Ստորև աղյուսակում ներկայացված 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի նվազումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս հաշվի չեն առնվել հարկերը և հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները, որոնք Խումբը դիտարկում է որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու տարվա վերջի դրությամբ: Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունից առաջացող եկամուտը (ծախսը) ենթակա չէ հարկման (ենթակա չէ նվազեցման): Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	31/12/2024	31/12/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի աճ 10%-ով	(253,976)	507,442
ՀՀ դրամի նկատմամբ եվրոյի փոխարժեքի աճ 10%-ով	(215,129)	(216,412)

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի աճը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(գ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հանախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Խմբում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային կոմիտեի և Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ստեղծումը՝ պարտքային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրինության կողմից:

Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկային դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների (իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների շարունակական հսկողության և մշտադիտարկման ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկային դիմումները պատրաստվում են հանախորդների հետ աշխատող համապատասխան մենեջերների կողմից և փոխանցվում են Վարկավորման բաժնին, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հանախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային կոմիտեն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը Վարկավորման բաժնի կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Վարկային կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Խմբի իրավաբանական բաժնի կողմից՝ կախված առանձին ռիսկերից:

Խումբը շարունակաբար վերահսկում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող առանձին գործիքների կատարողականը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հանախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հանախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և փոխառուի կողմից տրամադրված կամ Խմբի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Ֆիզիկական անձանց վարկային դիմումներն ուսումնասիրվում են Մանրաձախ վարկավորման ստորաբաժանման կողմից: 2020թ-ից Խումբը ներդրել է մեքենայական ուսուցման վրա հիմնված նոր սքորինգային համակարգ ապառիկ գնումների պորտֆելի և օնլայն

սպառողական վարկերի տրամադրման համար:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Պարտքային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը, որպես կանոն, արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գումարներում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառության գոծառնությունների մաս:

Հանախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գրավի և այդ վարկերի և փոխատվությունների գծով պարտքային ռիսկի կենտրոնացման վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 16-ում:

Չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 29-ում:

Արժեզրկման գնահատում

2018թ. հունվարի 1-ից Խումբն ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է հավանականությամբ կշռված մի շարք սցենարներով՝ գնահատելու համար ակնկալվող դրամական պակասությունները՝ զեղչված արդյունավետ տոկոսադրույքով: Դրամական պակասությունը պայմանագրին համապատասխան կազմակերպությանը հասանելիք բոլոր պայմանագրային դրամական հոսքերի և կազմակերպության կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է: Ստորև ներկայացված են ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի մեթոդները և առանցքային տարրերը:

Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության *Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունը որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում պարտագանցման հավանական լինելու գնահատումն է: Պարտագանցումը կարող է տեղի ունենալ միայն որոշակի պահի գնահատված ժամանակահատվածում, եթե գործիքը նախկինում չի ապահովանաչվել և դեռևս պորտֆելում է:*

Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին *Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին ապագա պարտագանցման ամսաթվի դրությամբ պարտքի գնահատված գումարն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո պարքտի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները պայմանագրով նախատեսված կարգով կամ այլ կերպ, փոխառություն ստանալու իրավունքի օգտագործումը և բաց թողնված վճարումների գծով հաշվեգրված տոկոսները:*

Կորուստը պարտագանցման դեպքում *Կորուստը պարտագանցման դեպքում դա այն կորստի գնահատված գումարն է, որը կառաջանա, եթե որոշակի պահի տեղի ունենա պարտագանցում: Այն հիմնված է վճարման ենթակա պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավի իրացումից: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես պարտագանցման պահին պարտքի գումարի տոկոս:*

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը հիմնված է այն պարտքային կորուստների վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կառաջանան ակտիվի ամբողջ ժամկետի ընթացքում (ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ կամ ԱԺԱՊԿ), եթե տեղի չի ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որի դեպքում պահուստը հիմնվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա: 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային

կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները և 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են անհատական կամ խմբային հիմունքով կախված ֆինանսական գործիքների համապատասխան պորտֆելի բնույթից:

Խմբի կողմից մշակված քաղաքականության համաձայն՝ յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում գնահատվում է արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի ան սկզբնական ճանաչումից ի վեր՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում պարտազանցման տեղի ունենալու ռիսկի փոփոխությունը:

Վերը նշված գործընթացի հիման վրա Խումբը խմբավորում է իր վարկերն ըստ փուլերի՝ 1-ին փուլի, 2-րդ-փուլի, 3-րդ փուլի և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված, ինչպես ներկայացված է ստորև.

1-փուլ	Վարկերի սկզբնական ճանաչման ժամանակ Խումբը ճանաչում է պահուստ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: 1-ին փուլի վարկերը ներառում են նաև գործիքներ, որոնց պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 2-րդ փուլից:
2-րդ փուլ	Երբ վարկի պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճում է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, Խումբը ձևավորում է պահուստ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով: 2-րդ փուլի վարկերը ներառում են նաև գործիքներ, որոնց պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 3-րդ փուլից:
3-րդ փուլ	Վարկերը համարվում են պարտքային առումով արժեզրկված: Խումբը ձևավորում է պահուստ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով:
Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված	Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ են: Սկզբնական ճանաչման պահին ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները հաշվառվում են իրական արժեքով, և տոկոսային եկամուտը հետագայում ճանաչվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա: Ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչվում կամ ապաճանաչվում է այնքանով, որքանով հետագայում փոխվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Պարտազանցման սահմանում

Խումբը համարում է, որ ֆինանսական գործիքի գծով տեղի է ունեցել պարտազանցում և, հետևաբար, այն դասում է 3-րդ փուլ (պարտքային առումով արժեզրկված) ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի համար, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուի պարտավորությունները դառնում են 90 օր ժամկետանց պայմանագրով նախատեսված ժամկետից:

Հանախորդի կողմից պարտականությունների չկատարման որակական գնահատման շրջանակում Խումբը նաև դիտարկում է տարբեր դեպքերը, որոնք կարող են վկայել վճարման անհավանականության մասին՝ ելնելով դեկավարության դատողությունից: Եթե այդ դեպքը տեղի է ունենում, Խումբը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք դրա արդյունքում հանախորդը պետք է դիտարկվի որպես պարտականությունները չկատարած և դասվի 3-րդ փուլ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի համար, կամ արդյոք 2-րդ փուլ դասելը տեղին է:

Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության գնահատման գործընթաց

Պահառուական և միջբանկային հարաբերություններ

Խմբի պահառուական և միջբանկային հարաբերությունները և պայմանագրային կողմերն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններ, բանկեր, բրոքերներ և դիլերներ, ֆոնդային բորսաներ և քլիրինգային կազմակերպություններ:

Այս հարաբերությունների հետ կապված Խումբը վերլուծում է հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը, մասնավորապես ֆինանսական տեղեկատվությունը և արտաքին աղբյուրներից ստացված այլ տվյալները, օրինակ՝ արտաքին վարկանիշերը:

Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Խմբավորում

2022թ-ին պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը գնահատելու համար Խումբը մշակել և ներդրել է իր ներքին վարկանշավորման մոդելն անհատական հիմունքով նշանակալի հանդիսացող 1-ին փուլի խոշոր վարկերի համար, որոնք կազմում են իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընդհանուր պորտֆելի մոտ 55%-ը:

Նախընտրելի մոդելը լոգիստիկ ռեգրեսիան է, որտեղ այն մոդելավորում է երկուական պատասխանի փոփոխականի, այսպես կոչված, թիրախի (12 ամիս ժամանակաշրջանում պարտագանգման տեղի ունենալու ցուցանիշ) հավանականությունները մի քանի անկախ փոփոխականների համեմատ:

Պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության կորպորատիվ մոդելի մշակման շրջանակում կառուցվել են 3 գնահատման սանդղակներ.

- Վարքագծային, որը ներառում է գնահատման պարամետրեր, որոնք ձևավորված են Խմբի աղբյուրներից ստացված վարքագծային/գործարքային տվյալների հիման վրա,
- Ֆինանսական, որը ներառում է գնահատման պարամետրեր, որոնք ձևավորված են Խմբին տրամադրված առանձին ֆինանսական հաշվետվություններից ստացված տեղեկատվության հիման վրա,
- Որակական, որը ներառում է գնահատման պարամետրեր, որոնք հիմնված են Խմբում կուտակված կամ ստեղծված որակական և այլ քանակական տեղեկատվության վրա, որն արտացոլում է Խմբի պարտատերերի պարտքային ռիսկը:

Վերոնշյալ երեք մոդելները փոխկապակցված են՝ ընտրանքում ընդգրկված յուրաքանչյուր պարտատիրոջ, ինչպես նաև այն բոլոր նոր պարտատերերի համար վերջնական միավոր ստանալու համար, որոնք կներառվեն Խմբի կորպորատիվ պորտֆելում առաջիկա ժամանակաշրջաններում:

Վերը նշվածի հիման վրա իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդներն առանձնացվում են ըստ պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության վրա հիմնված հետևյալ վարկանիշների.

Ներքին վարկանշավորում
1 (ամենաբարձր միավորը)
2
3
4A
4B
4C
5A
5B
5C
6
7

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 1-ին փուլ դասված իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի մասին, որոնց համար Խումբը կիրառել է ներքին վարկանշավորման մոդելը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	2024թ.		
	Համախառն գումար	Պարտքային կորստի պահուստ	Զուտ գումար
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր և փոխատվությունները			
Կարգ 1	1,768,948	55	1,768,893
Կարգ 2	6,207,760	890	6,206,870
Կարգ 3	13,702,801	5,995	13,696,806
Կարգ 4. A-C	141,901,495	273,874	141,627,621
Կարգ 5. A-C	312,970,589	3,085,156	309,885,433
Կարգ 6	26,980,337	243,865	26,736,472
Կարգ 7	7,241,579	156,152	7,085,427
	510,773,509	3,765,987	507,007,522

հազ. դրամ	2023թ.		
	Համախառն գումար	Պարտքային կորստի պահուստ	Զուտ գումար
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր			
Կարգ 1	-	-	-
Կարգ 2	6,070,748	200	6,070,548
Կարգ 3	3,563,983	1,886	3,562,097
Կարգ 4. A-C	113,237,764	162,037	113,075,727
Կարգ 5. A-C	199,614,412	1,289,752	198,324,660
Կարգ 6	29,899,537	706,657	29,192,880
Կարգ 7	8,536,396	346,073	8,190,323
	360,922,840	2,506,605	358,416,235

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 1-ին դասված ֆինանսական վարձակալության պարտքային որակի մասին, որի համար Խումբը կիրառել է ներքին վարկանիշային մոդելը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	2024թ.		
	Համախառն գումար	Պարտքային կորստի պահուստ	Զուտ գումար
Ֆինանսական վարձակալության պայմանագրեր իրավաբանական անձանց հետ			
Կարգ 1	-	-	-
Կարգ 2	57,386	3	57,383
Կարգ 3	-	-	-
Կարգ 4. A-C	3,157,998	7,016	3,150,982
Կարգ 5. A-C	12,428,385	31,423	12,396,962
Կարգ 6	375,332	1,243	374,089
Կարգ 7	-	-	-
	16,019,101	39,685	15,979,416

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 1-ին փուլ դասված ֆինանսական վարձակալության պարտքային որակի մասին, որի համար Խումբը կիրառել է ներքին վարկանիշային մոդելը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	2023թ.		
	Համախառն գումար	Պարտքային կորստի պահուստ	Չուս գումար
Ֆինանսական վարձակալության պայմանագրեր իրավաբանական անձանց հետ			
Կարգ 1	-	-	-
Կարգ 2	77,227	3	77,224
Կարգ 3	-	-	-
Կարգ 4. A-C	4,029,996	2,855	4,027,141
Կարգ 5. A-C	3,793,284	24,010	3,769,274
Կարգ 6	46,910	1,527	45,383
Կարգ 7	33,184	1,345	31,839
	7,980,601	29,740	7,950,861

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Խմբի ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ գործիքների քլիրինգի պայմանագրերը, հետզնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխատվության գլխավոր պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության պայմանագրերը: Ֆինանսական գործիքները, այդ թվում՝ վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Խումբը ստանում և ընդունում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետզնման, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերի գծով:

Այս գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Խմբի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցում կատարելու, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում: Բացի այդ Խումբը և վերջինիս պայմանագրային կողմերը մտադիր չեն հաշվարկն իրականացնել գուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորու- թյունների գուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվու- թյունում հաշվանցված գումարներ Ֆինանսական գործիքներ	Չուտ գումար
Հակադարձ հետզմման պայմանագրերի գծով դերհոտրական պարտքեր	28,760,591	-	28,760,591	(28,760,591)	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	28,760,591	-	28,760,591	(28,760,591)	-
Հետզմման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	(45,064,852)	-	(45,064,852)	45,064,852	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(45,064,852)	-	(45,064,852)	45,064,852	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. Դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորու- թյունների գուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվու- թյունում հաշվանցված գումարներ Ֆինանսական գործիքներ	Չուտ գումար
Հակադարձ հետզմման պայմանագրերի գծով դերհոտրական պարտքեր	15,527,603	-	15,527,603	(15,527,603)	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	15,527,603	-	15,527,603	(15,527,603)	-
Հետզմման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	(17,170,201)	-	(17,170,201)	17,170,201	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(17,170,201)	-	(17,170,201)	17,170,201	-

Վերը աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և գուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Խումբը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և

պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Խմբի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում է հաստատվում է Տնօրենների խորհրդի կողմից:

Խումբը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է այլ բանկերից և ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված երկարաժամկետ և կարճաժամկետ վարկերից, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելներ՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքի հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

Ակտիվների և պարտավորությունների բաժինը կառուցվածքային ստորաբաժանումներից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի և ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Ակտիվների և պարտավորությունների բաժինը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և փոխատվություններից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ: Ակտիվների և պարտավորությունների բաժինն իրականացնում է իրացվելիության դիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր «ստրեսային թեսթեր» շուկայական սովորական և ավելի խիստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Սովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ համախմբված հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս ղեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի և ԱՊԿԿ-ի կողմից և իրականացվում են Ակտիվների և պարտավորությունների բաժնի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով չզեղչված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է չզեղչված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխատվության հանձնառությունների գծով: Ֆինանսական երաշխավորությունների պայմանագրերի համար երաշխավորության առավելագույն գումարը բաշխվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում երաշխավորությունը կարող է օգտագործվել: Վճարումները, որոնց մասին հաճախորդները պետք է ծանուցվեն, դիտարկվում են այնպես, ինչպես եթե ծանուցումն անմիջապես ներկայացված լիներ, բացառությամբ հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ցպահանջ ավանդների, որոնց համար նշված են մարումների ակնկալվող ժամկետները: Այնուամենայնիվ Խումբն ակնկալում է, որ շատ հաճախորդներ չեն պահանջի վճարումն այն ամենավաղ հնարավոր ամսաթվի դրությամբ, որին Խումբը պարտավորված կլինի կատարել վճարումը, և աղյուսակը չի արտացոլում ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ հաշվարկված ավանդներին վերաբերող Խմբի անցյալ տարիներին սպասվելի հիման վրա:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	31,354,471	16,936,693	2,317,519	3,097,939	15,131,296	3,248,512	72,086,430	68,619,504
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	30,040,451	15,024,401	-	-	-	-	45,064,852	45,064,852
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	738,925,027	56,736,624	74,859,749	173,659,454	100,750,543	6,291	1,144,937,688	1,122,212,988
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	547,664	17,738,619	7,370,638	39,634,183	109,710,544	6,483,755	181,485,403	163,153,204
Ստորադաս փոխառություններ	-	714,887	366,759	1,085,169	18,888,435	17,938,505	38,993,755	27,996,197
Այլ փոխառություններ	382,155	2,589,023	3,116,931	8,669,530	124,876,759	23,449,730	163,084,128	135,933,377
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	424,285	172,812	551,901	1,197,740	8,415,765	11,046,576	21,809,079	12,839,765
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	801,674,053	109,913,059	88,583,497	227,344,015	377,773,342	62,173,369	1,667,461,335	1,575,819,887
Փոխատվության հանձնառություններ	146,368,566	-	-	-	-	-	146,368,566	146,368,566
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ (համախառն)	39,083,615	-	-	-	-	-	39,083,615	487,082

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	12,686,175	966,077	16,449,221	5,127,140	19,768,939	4,609,715	59,607,267	54,602,822
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	17,170,201	-	-	-	-	-	17,170,201	17,170,201
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	557,574,286	60,221,202	66,576,689	160,908,136	78,568,448	2,860,977	926,709,738	907,749,557
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	58,946	14,696,533	7,772,685	12,463,106	93,107,756	-	128,099,026	118,069,175
Ստորադաս փոխառություններ	-	674,680	520,281	1,191,665	17,668,156	24,187,661	44,242,443	29,732,721
Այլ փոխառություններ	12,963,427	2,922,979	2,512,229	4,738,148	13,542,852	30,842	36,710,477	34,473,780
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	453,305	198,502	590,238	1,098,771	8,374,563	12,592,825	23,308,204	13,158,183
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	600,906,340	79,679,973	94,421,343	185,526,966	231,030,714	44,282,020	1,235,847,356	1,174,956,439
Փոխատվության հանձնառություններ	122,041,497	-	-	-	-	-	122,041,497	122,041,497
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ (համախառն)	20,652,050	-	-	-	-	-	20,652,050	57,674

Վերը և ստորև ներկայացված աղյուսակներում հանախորդներից ներգրավված միջոցներում ներառված են ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդները: Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ Խումբը պարտավոր է վճարել ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներն ավանդատուի պահանջով՝ կորցնելով հաշվեկշռված տոկոսները: Ստորև ներկայացված աղյուսակում այս ավանդները դասակարգված են ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ
 2024թ. չորրորդ եռամսյակի համար
 համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	31/12/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս ժամկետով	24,260,629	21,554,173
1-ից 3 ամիս ժամկետով	42,673,639	43,505,887
3-ից 6 ամիս ժամկետով	53,753,098	48,884,162
6-ից 12 ամիս ժամկետով	122,097,478	107,662,374
Ավելի քան 1 տարի ժամկետով	37,882,830	26,661,814
	280,667,674	248,268,410

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների, մարման ժամկետների վերլուծությունն արտացոլում է անցյալ տարիների օրինաչափությունը և հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների փաստացի մարումների ծավալը:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱՆՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	198,947,225	-	-	-	-	-	-	198,947,225
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ	31,351	-	-	-	-	-	-	31,351
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	42,762	896,231	4,034,322	18,402,105	6,665,195	71,838	-	30,112,453
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	109,812	7,826,039	7,985,835	3,037,487	498,137	-	19,457,310
Անորոշագրված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	35,558,682	6,091,558	32,984,994	62,335,698	17,933,445	-	-	154,904,377
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	187,228	-	-	-	-	85,103,387	-	85,290,615
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	28,760,592	-	-	-	-	-	-	28,760,592
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	36,378,357	65,980,556	258,299,942	567,784,380	318,994,558	-	7,149,536	1,254,587,329
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	1,020	225,816	-	-	-	-	-	226,836
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	1,414,419	2,380,040	10,864,511	29,162,901	6,465,002	-	348	50,287,221
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	1,249,584	1,456,922	2,130,025	-	-	-	-	4,836,531
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	20,211,084	-	20,211,084
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	-	-	-	-	-	10,977,803	-	10,977,803
Հետաձգված հարկային ակտիվ	-	-	1,995,618	-	-	-	-	1,995,618
Այլ ակտիվներ	20,600,059	352,225	40,547	28,159	238	860,267	-	21,881,495
Ընդամենը ակտիվներ	323,171,279	77,493,160	318,175,998	685,699,078	353,095,925	117,722,516	7,149,884	1,882,507,840
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	487,082	-	-	-	-	-	-	487,082
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	30,040,451	15,024,401	-	-	-	-	-	45,064,852
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	31,328,275	16,765,340	5,234,127	13,074,497	2,217,265	-	-	68,619,504

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	353,143,853	148,313,828	199,953,592	414,695,589	6,106,126	-	-	1,122,212,988
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	546,286	17,551,906	45,210,564	95,375,962	4,468,486	-	-	163,153,204
Ստորադաս փոխառություններ	-	701,756	1,374,129	15,767,912	10,152,400	-	-	27,996,197
Այլ փոխառություններ	381,244	2,559,758	11,290,508	104,996,566	16,705,301	-	-	135,933,377
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	423,103	169,538	1,693,586	6,192,043	4,361,495	-	-	12,839,765
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	-	9,344,009	-	-	-	-	9,344,009
Փոխատվության հանձնառությունների գծով պահուստ	236,484	-	-	-	-	-	-	236,484
Այլ պարտավորություններ	8,436,700	3,991,357	27,904,022	-	-	-	-	40,332,079
Ընդամենը պարտավորություններ	425,023,478	205,077,884	302,004,537	650,102,569	44,011,073	-	-	1,626,219,541
Զուտ դիրքը	(101,852,199)	(127,584,724)	16,171,461	35,596,509	309,084,852	117,722,516	7,149,884	256,288,299

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների, մարման ժամկետների վերլուծությունն արտացոլում է անցյալ տարիների օրինաչափությունը և հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների փաստացի մարումների ծավալը:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	133,193,708	-	-	-	-	-	-	133,193,708
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ	180,687	-	-	-	-	-	-	180,687
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	47,249	110,932	1,980,836	8,203,152	3,866,003	195,752	-	14,403,924
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	82,187	4,620,996	16,132,891	3,585,855	78,307	-	24,500,236
Անորոշված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	5,284,802	4,029,749	13,891,012	32,543,604	43,559,419	-	-	99,308,586
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	7,528,714	-	-	-	-	82,436,884	-	89,965,598
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	15,527,603	-	-	-	-	-	-	15,527,603
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	86,653,149	58,165,553	190,112,737	417,520,166	176,223,295	-	5,462,459	934,137,359
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	14,835	989,988	452,529	233,434	-	-	-	1,690,786
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	987,235	1,664,744	7,780,825	24,458,409	3,049,020	-	9,452	37,949,685

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	2,630,387	3,591,361	4,746,984	-	-	-	-	10,968,732
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	15,506,305	-	15,506,305
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	-	-	-	-	-	11,580,789	-	11,580,789
Հետաձգված հարկային ակտիվ	-	-	2,028,346	-	-	-	-	2,028,346
Այլ ակտիվներ	17,337,204	462,718	25,556	15,120	28	798,247	-	18,638,873
Ընդամենը ակտիվներ	269,385,573	69,097,232	225,639,821	499,106,776	230,283,620	110,596,284	5,471,911	1,409,581,217
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	57,674	-	-	-	-	-	-	57,674
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	17,170,201	-	-	-	-	-	-	17,170,201
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	12,682,513	958,514	20,985,667	16,864,555	3,111,573	-	-	54,602,822
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	291,016,121	71,084,763	196,638,236	346,001,452	3,008,985	-	-	907,749,557
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	58,775	14,503,222	19,655,158	83,852,020	-	-	-	118,069,175
Ստորադաս փոխառություններ	-	660,548	1,620,264	14,325,317	13,126,592	-	-	29,732,721
Այլ փոխառություններ	12,917,350	2,869,107	6,963,187	11,704,676	19,460	-	-	34,473,780
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	451,890	194,837	1,626,576	6,132,444	4,752,436	-	-	13,158,183
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	-	7,543,362	-	-	-	-	7,543,362
Փոխատվության հանձնառությունների գծով պահուստ	663,272	-	-	-	-	-	-	663,272
Այլ պարտավորություններ	7,422,684	2,347,193	20,803,258	-	-	-	-	30,573,135
Ընդամենը պարտավորություններ	342,440,480	92,618,184	275,835,708	478,880,464	24,019,046	-	-	1,213,793,882
Զուտ դիրքը	(73,054,907)	(23,520,952)	(50,195,887)	20,226,312	206,264,574	110,596,284	5,471,911	195,787,335

Բացասական կարճաժամկետ իրացվելիության դիրքը կառավարելու համար Խուլմբն օգտագործում է ֆինանսական արժեթղթերը, որոնք կարող են վաճառվել կամ գրավադրվել հետգնման պայմանագրերի դիմաց և հիմնվում է այն ենթադրության վրա, որ ընթացիկ հաշիվներից ելքագրված գումարները և ժամկետային ավանդները կփոխարինվեն:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Խմբի կողմից կիրառվող հիմնական ուղենիշը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունն է: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները, նոստրո հաշիվները, ՀՀ կառավարության և ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթերը և այն կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է ակտիվ և իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն և որոնց օգտագործումը ոչ մի կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հանախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները: Ստորև ներկայացված է բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և հաշվետու տարվա ընթացքում.

	2024թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2023թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
Առ 31 դեկտեմբերի	77.80%	76.32%
Դեկտեմբեր ամսվա միջին ցուցանիշ	64.99%	74.92%

Վերը ներկայացված հարաբերակցությունը կիրառվում է նաև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված իրացվելիության սահմանաչափի հետ համապատասխանությունը գնահատելու համար, որը չպետք է պակաս լինի 60%-ից:

28 Կապիտալի կառավարում

Խմբի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են ապահովել համապատասխանություն Խմբի կապիտալի համար գործող արտաքին պահանջներին և պահպանել բարձր պարտքային վարկանիշ ու կապիտալի լավ ցուցանիշներ՝ գործունեությանն աջակցելու և բաժնետիրական արժեքը առավելագույնի հասցնելու համար:

Խումբը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և կատարում է ճշգրտումներ տնտեսական պայմանների փոփոխությունների ու իր գործունեության ռիսկային բնույթին համապատասխան: Կապիտալը կառուցվածքը պահպանելու կամ դրա հետ կապված ճշգրտումներ կատարելու համար Խումբը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների գումարը, վերադարձնել կապիտալը բաժնետերերին կամ թողարկել արժեթղթեր: Կապիտալի կառավարման նպատակները, քաղաքականությունը և ընթացակարգերը որևէ կերպ չեն փոխվել նախորդ տարիների համեմատությամբ:

Խմբի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից: ՀՀ ԿԲ-ի ներկայիս պահանջների համաձայն՝ բանկերի նվազագույն ընդհանուր կապիտալը պետք է կազմի 30,000,000 հազար դրամ (2023թ-ին՝ 30,000,000 հազար դրամ): 2024թ. դեկտեմբերի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի կապիտալի չափը համապատասխանում էր ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված նվազագույն կապիտալի պահանջներին:

Խումբը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ վարկային կազմակերպությունների համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում էր 11%: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի դրությամբ Խմբի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր սահմանված ցուցանիշին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 1988թ. Բազելյան համաձայնագրի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը՝ հետագա փոփոխություններով, այդ թվում՝ շուկայական ռիսկերի ներառման հետ կապված փոփոխություններով, դեկտեմբեր ամսվա համար:

	2024թ. հազ. դրամ Առդիտի չենթարկված	2023թ. հազ. դրամ Առդիտի չենթարկված
1-ին դասի կապիտալ	237,744,313	188,002,213
2-րդ դասի կապիտալ	35,603,984	36,091,664
Ընդամենը կապիտալ	273,348,297	224,093,877
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	1,649,750,778	1,336,398,547
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	16.57%	16.77%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով պահանջներին համապատասխանող ցանկացած գրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

29 Փոխատվության հանձնառություններ

Խումբն ունի վարկեր տրամադրելու հանձնառություններ: Այս հանձնառությունները նախատեսում են վարկային ռեսուրսների տրամադրում հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների տեսքով:

Խումբը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ երրորդ անձանց հանդեպ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի:

Փոխատվության հանձնառությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Խումբը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են փոխատվության հանձնառությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում փոխատվության հանձնառությունների գծով արտացոլված գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն իրենց պայմանագրային պարտականությունները:

	31/12/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Ոչ ֆինանսական երաշխավորություններ	63,454,300	46,752,828
Վարկային քարտերի գծով հանձնառություններ	43,596,446	32,391,673
Ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	28,732,368	24,683,790
Չօգտագործված օվերդրաֆտներ	9,444,169	12,797,942
Չօգտագործված վարկեր և վարկային գծով	1,141,283	5,415,264
	146,368,566	122,041,497
Արժեզրկման գծով պահուստ	(236,484)	(663,272)

Բացի վերը նշված փոխատվության հանձնառություններից, Խոււմբն ունի չօգտագործված վարկեր և վարկային գծեր, որոնց օգտագործումը պետք է լրացուցիչ հաստատվի Խոււմբի կողմից: Խոււմբը համարում է, որ մնացորդների գծով հանձնառություններ չեն ստանձվել: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները, որոնց գծով հանձնառություններ չեն ստանձվել, կազմում են 40,848,271 հազար դրամ (2023թ-ին՝ 38,190,170 հազար դրամ):

Վերը ներկայացված ընդհանուր պայմանագրային փոխատվության հանձնառությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս հանձնառությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել մինչև կատարվելը:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 146,356,651 հազար դրամ գումարով ֆինանսական փոխատվության հանձնառությունները դասվել են 1-ին փուլ (2023թ-ին՝ 122,038,579 հազար դրամ), 11,862 հազար դրամ գումարով հանձնառությունները՝ 2-րդ փուլ (2023թ-ին՝ 71 հազար դրամ) և 53 հազար դրամ գումարով հանձնառությունները՝ 3-րդ փուլ (2023թ-ին՝ 2,847 հազար դրամ):

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է հանձնառությունների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հանձնառություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	660,710	14	2,547	663,271
Սկզբնավորված նոր հանձնառություններ	1,107,134	-	-	1,107,134
Ժամկետը լրացած հանձնառություններ	(1,066,110)	(308)	(2,662)	(1,069,080)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	2	(2)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(1,313)	1,313	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(33)	-	33	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(465,447)	491	115	(464,841)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	234,943	1,508	33	236,484

հազ. Դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հանձնառություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	301,349	1,884	43	303,276
Սկզբնավորված նոր հանձնառություններ	2,527,172	-	-	2,527,172
Ժամկետը լրացած հանձնառություններ	(2,275,443)	(657)	(63)	(2,276,163)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	40	(40)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(6)	6	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(3)	-	3	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	107,599	(1,177)	2,565	108,987
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	660,708	16	2,548	663,272

30 Պայմանական դեպքեր

(ա) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Խումբը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(բ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

31 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Հսկողություն

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի բաժնետերերն են՝ «Բենք օֆ Չորջիա Գրուփ ՓԻԷԼՄԻ» ընկերությունը (60%), «ՋիԷսՍԻ Բենք օֆ Չորջիա» ընկերությունը (30%) և ՎՋԵԲ (10%):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի Խմբի վերջնական վերահսկող է հանդիսանում «Բենք օֆ Չորջիա Գրուփ ՓԻԷԼՄԻ» ընկերությունը: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը չունի վերջնական հսկող կողմ:

(բ) Գործարքներ առանցքային կառավարչական անձնակազմի հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2024թ. և 2023թ. համար:

	<u>31/12/2024</u> <u>հազ. Դրամ</u>	<u>31/12/2023</u> <u>հազ. դրամ</u>
Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ	11,494,008	8,336,854

Այս գումարները ներառում են առանցքային կառավարչական անձնակազմի հատուցումները, որոնք հաշվեգրված են համապատասխան տարիների շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Ստորև ներկայացված են առանցքային կառավարչական անձնակազմի հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույթները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	31/12/2024 հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	31/12/2023 հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն				
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	613,449	9.72%	588,671	9.90%
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ	(684)	-	(411)	-
Այլ ակտիվներ	924	-	3,749	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	1,409,992	0.1% - 9.14%	654,713	0.1% - 9.18%
Պարտատոմսեր	1,329,216	6.61%	721,902	5.24%
Այլ պարտավորություններ	9,700,053	-	7,000,000	-

Ստորև ներկայացված են առանցքային կառավարչական անձնակազմի հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները 2024թ. և 2023թ. համար:

	31/12/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	57,832	70,558
Տոկոսային ծախս	(94,217)	(73,430)

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև 2024թ.-ի շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Մայր ընկերություն		Նշանակալի ազդեցություն ունեցող բաժնետեր		Հիմնական բաժնետեր ընկերության դուստր ընկերություններ		Հիմնական բաժնետիրոջ հետ կապակցված այլ ընկերություններ և այլ կապակցված կողմեր		Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն									
Ակտիվներ									
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	349,857	-	-	-	-	-	349,857
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	-	74,219	-	-	-	-	-	74,219
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	-	-	-	-	-	1,704,672	13.08%	1,704,672

Մայր ընկերություն	Նշանակալի ազդեցություն ունեցող բաժնետեր		Հիմնական բաժնետեր ընկերության դուստր ընկերություններ		Հիմնական բաժնետիրոջ հետ կապակցված այլ ընկերություններ և այլ կապակցված կողմեր		Ընդամենը հազ. դրամ	
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %		
Հանախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ	-	-	-	-	-	(24,570)	(24,570)	
Այլ ակտիվներ	-	-	-	-	-	14,892	14,892	
Պարտավորություններ								
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	-	-	90,700	-	-	-	90,700	
Հանախորդներին ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	-	7,907	-	-	-	7,907	
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցլահանջ ավանդներ	-	-	-	-	-	3,456,213	0.04%	3,456,213
- Ժամկետային ավանդներ	-	-	-	-	-	230,556	3.62%	230,556
Թողարկված պարտատոմսեր	-	-	-	-	-	300,516	7.38%	300,516
Այլ փոխառություններ	-	-	-	-	-	-	-	
Այլ պարտավորություններ	-	-	-	-	-	-	-	
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չճանաչված հոդվածներ								
Շահույթ/(վնաս)								
Տոկոսային եկամուտ	-	-	125	-	-	210,622	-	210,747
Տոկոսային ծախս	-	-	(44,211)	-	-	(425,749)	-	(469,960)
Այլ եկամուտ	-	-	286,855	-	3,225	-	-	290,080
Այլ ծախսեր	-	-	(5,045)	-	(24,398)	(3,873)	-	(33,316)

Ստորև ներկայացված են այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև 2023թ.-ի շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

Մայր ընկերություն	Նշանակալի ազդեցություն ունեցող բաժնետեր		Հիմնական բաժնետեր ընկերության դուստր ընկերություններ		Հիմնական բաժնետիրոջ հետ կապակցված այլ ընկերություններ և այլ կապակցված կողմեր		Ընդամենը հազ. դրամ	
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %		
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն Ակտիվներ								
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	-	2,043,508	8%	-	-	-	2,043,508

	Մայր ընկերություն		Նշանակալի ազդեցություն ունեցող բաժնետեր		Հիմնական բաժնետեր ընկերության դուստր ընկերություններ		Հիմնական բաժնետիրոջ հետ կապակցված այլ ընկերություններ և այլ կապակցված կողմեր		Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	-	3,003,921	9.55%	-	-	-	-	3,003,921
Հանախորդներին տրված համախառն վարկեր և փոխառություններ	-	-	-	-	-	-	4,149,683	9.03%	4,149,683
Հանախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ	-	-	-	-	-	-	(24,039)	-	(24,039)
Պարտավորություններ									
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցլահանջ ավանդներ	28,501	0.07%	743,924	-	298,304	-	2,011,202	0.02%	3,081,931
- Ժամկետային ավանդներ	-	-	7,207,144	10.5%	-	-	437,847	8.58%	7,644,991
Թողարկված պարտատուներ	-	-	-	-	105,748	8.19%	206,631	5.83%	312,379
Այլ փոխառու միջոցներ	-	-	15,570,749	6.72%	-	-	-	-	15,570,749
Այլ պարտավորություններ	-	-	55,363	-	259	-	25	-	55,647
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չճանաչված հոդվածներ									
Ստացված երաշխավորություններ	-	-	4,930,071	0.70%	-	-	-	-	4,930,071
Ծախույթ/(վնաս)									
Տոկոսային եկամուտ	-	-	796,344	-	-	-	392,126	-	1,188,470
Տոկոսային ծախս	(1,383)	-	(1,853,761)	-	(10,221)	-	(59,758)	-	(1,925,123)
Այլ ծախսեր	-	-	-	-	(57,096)	-	(29,466)	-	(86,562)

32 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

Խումբը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք

գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների և ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների և այլ փոխառու միջոցներ և ստորադասված փոխառություններ իրական արժեքները դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին, իսկ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակին:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն ունեցել է ՀՀ ԿԲ-ից ՀՀ դրամով և 5.5%-8.5% անվանական տոկոսադրույքով ստացված վարկեր (Ծանոթագրություն 20): Վարկերը համարվում են շուկայի առանձին սեգմենտի վարկեր, հետևաբար, Խումբը գնահատում է, որ վարկերը ստացվել են շուկայական տոկոսադրույքներով:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների և ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի հաշվեկշռային և իրական արժեքները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	Իրական արժեք հազ. Դրամ	Տարբերություն հազ. դրամ
31/12/2024			
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,309,937,917	1,310,304,053	(366,136)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	154,904,377	156,635,106	(1,730,729)
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադասված փոխառություններ	163,929,574	163,454,256	475,318
Ընդամենը	1,628,771,868	1,630,393,415	(1,621,547)
31/12/2023			
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	984,746,562	983,985,530	761,032
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	99,308,586	99,908,574	(599,988)
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադասված փոխառություններ	(64,206,501)	(62,179,494)	(2,027,007)
Ընդամենը	1,019,848,647	1,021,714,610	(1,865,963)

Ստորև բերվող աղյուսակում իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով ներկայացված է այն ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը, որոնք չափվում են իրական արժեքով և որոնց համար բացահայտված է իրական արժեքը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
- Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	-	29,997,552	-	29,997,552
- Աձանցյալ ակտիվներ	-	114,901	-	114,901

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
- Ածանցյալ պարտավորություններ	-	(487,082)	-	(487,082)
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				-
- Ներդրումային արժեթղթեր	-	19,457,310	-	19,457,310
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորությունների բացահայտված իրական արժեք				
- Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-		1,310,304,053	1,310,304,053
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	156,635,106	-	156,635,106
- Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադասված փոխառություններ			(163,454,256)	(163,454,256)
	-	205,717,787	1,146,849,797	1,352,567,584

Ստորև բերվող աղյուսակում իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով ներկայացված է այն ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը, որոնք չափվում են իրական արժեքով և որոնց համար բացահայտված է իրական արժեքը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում նախատեսված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
- Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	-	13,976,875	-	13,976,875
- Ածանցյալ ակտիվներ	-	427,049	-	427,049
- Ածանցյալ պարտավորություններ	-	(57,674)	-	(57,674)
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
- Ներդրումային արժեթղթեր	-	24,500,236	-	24,500,236
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորությունների բացահայտված իրական արժեք				
- Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	-	983,985,530	983,985,530
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	99,908,574	-	99,908,574
- Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադասված փոխառություններ			(62,179,494)	(62,179,494)
	-	138,755,060	921,806,036	1,060,561,096

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են գուտ ներկա արժեքի և գեղջված դրամական հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գները, և գնահատման այլ մոդելները: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ ռիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփրեդերը և այլ հավելավճարները, որոնք օգտագործվում են գեղջման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների ինդեքսի գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»:

Սովորական և ավելի պարզ ֆինանսական գործիքների, այդ թվում՝ միայն դիտելի շուկայական տվյալներ օգտագործող և դեկավարության դատողություններ և գնահատումներ գրեթե չպահանջող տոկոսադրույքի և արժույթային սփոփերի, իրական արժեքը որոշելու համար Խումբը կիրառում է ընդունված գնահատման մոդելները: Դիտելի գները և մոդելի ելակետային տվյալները սովորաբար հասանելի են շուկայում՝ ցուցակված պարտքային և բաժնային արժեթղթերի, բորսայում շրջանառվող ածանցյալ գործիքների և բորսայում չշրջանառվող պարզ ածանցյալ գործիքների, այդ թվում՝ տոկոսադրույքի սփոփերի համար: 2-րդ մակարդակ դասված ֆինանսական գործիքների համար Խումբն օգտագործում է նմանատիպ գործիքների համար գնանշվող գներն այն շուկաներում, որոնք համարվում են գրեթե ոչ գործող:

Հանախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների իրական արժեքը գնահատելու համար դեկավարությունը առաջնորդվել է հետևյալ ենթադրություններով՝ արտարժույթով արտահայտված վարկերի գծով 2.0%-21.0% գեղջման դրույքները և ՀՀ դրամով արտահայտված վարկերի գծով 11.5%-23.1% գեղջման դրույքները կիրառվում են հանախորդներին տրված վարկերից և փոխատվություններից ակնկալվող դրամական հոսքերը գեղջելու համար:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը գնահատելու համար դեկավարությունը առաջնորդվել է հետևյալ ենթադրություններով՝ 8.5%-9.2% գեղջման դրույքները կիրառվում են ՀՀ դրամով արտահայտված արժեթղթերի գծով և 4.3%-7.3% գեղջման դրույքները՝ արտարժույթով արտահայտված արժեթղթերի գծով:

Այլ փոխառու միջոցների և ստորադասված փոխառությունների իրական արժեքը գնահատելու համար դեկավարությունը առաջնորդվել է հետևյալ ենթադրություններով՝ 10.5%-11.6% գեղջման դրույքները կիրառվում են ՀՀ դրամով արտահայտված միջոցների գծով և 4.5%-12.5% գեղջման դրույքները՝ արտարժույթով արտահայտված միջոցների գծով:

Տերմինների բառարան

Հապավում	Սահմանում
IFRS	Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներ
ISAs	Աուդիտի միջազգային ստանդարտներ
IESBA Code	Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների էթիկայի միջազգային կանոնագիրք
IMF	Արժույթի միջազգային հիմնադրամ
CBA	Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ
ALCO	Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի
FCA	Ֆինանսական կարգավորման և վերահսկողության վարչություն
ECL	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ
PD	Պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականություն
LGD	Կորուստը պարտագանգման դեպքում
FVTPL	Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող
FVOCI	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող
EIR	Արդյունավետ տոկոսադրույք
SPPI	Միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ
EPS	Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ
LTECL	Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ
12mECL	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները
POCI	Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված
EAD	Պարտքի գումարը պարտագանգման պահին
SOFR	Ապահովված օվերնայթ ֆինանսավորման տոկոսադրույք
LIBOR	Լոնդոնի միջբանկային առաջարկի տոկոսադրույք
EURIBOR	Եվրոպական միջբանկային առաջարկի տոկոսադրույք
ICR	Ներքին վարկանշավորում